

Buziaș:
Orașul apelor
minerale
încearcă să
se adapteze
la cerințele
moderne

pagina **10**

PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE

pagina **12**

CIOCOLATĂ
CU ALUNE
„MADE IN
SECAȘ”

pagina **14**

Mai mult verde pentru muzeu

pagina **3**

Flores
Castelli
- concert
extraordinar
de colinde

pagina **6**

Chevereșu Mare:
Apele de pe
dealurile
Vucovei
provoacă
inundații
în comună

pagina **11**

Valoarea investițiilor din PITT
poate ajunge la
60 de milioane de euro

pagina **8**

Microregiunea Țara
Făgetului

pagina **15**

Găvojdia:
„Avem zone
industriale
și de locuit
pregătite la
Lugojel și
Jena”

pagina **9**

Timișul este pregătit pentru intrarea
în Spațiul Schengen

pagina **16**

Case provizorii
pentru tinerii ieșiți
din centrele de plasament

pagina **4**

Distincții anuale pentru
elevi, studenți și profesori

pagina **13**

Zilele Culturii
Românilor
din Voivodina

pagina **7**

Comisia Europeană a aprobat alocarea a 124,4 milioane euro pentru autostrada Arad-Timișoara

Comisia Europeană a aprobat contribuția financiară din Fondul de Coeziune al Uniunii Europene pentru proiectul major „Construcția autostrăzii Arad – Timișoara (inclusiv varianta de ocolire Arad)” care face parte din programul operațional sectorial de Transport (POS-T), program gestionat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii. În urma acestei decizii, construcția autostrăzii Arad-Timișoara va beneficia de o contribuție de 124.399.671 euro din Fondul de Coeziune al Uniunii Europene.

Proiectul are drept obiectiv proiectarea, supervizarea și construcția unei autostrăzi între orașele Arad și Timișoara în lungime de 44,5 km, din care 12,25 km reprezintă lungimea variantei de ocolire Arad și 32,25 km reprezintă lungimea autostrăzii care leagă orașele Arad și Timișoara. Autostrada Arad – Timișoara este parte a ramurii nordice a Axei Prioritare TEN-T nr. 7, care traversează teritoriul României de la Nădlac la Constanța.

Prin realizarea acestui obiectiv se estimează o reducere cu 76% a numărului de accidente pentru traficul între Arad și Timișoara, o reducere a timpului mediu de călătorie între Arad și Timișoara de la 64 minute la 33 minute, precum și o reducere cu 7% a costurilor de exploatare a autovehiculelor. În ceea ce privește indicatorii fizici ai proiectului, vor fi construiți 44,5 km de autostradă, 20 de poduri și pasaje, 18 pasaje peste autostradă, 5 noduri rutiere și 2 centre de întreținere și zone de servicii.

A.S.

Magazinele „de vise”, ținute la distanță de școli și campusuri universitare

Consilierul județean Florin Răvășilă a inițiat un proiect prin care magazinele care comercializează plante etno-botanice să fie supuse unui regim de funcționare aspru. În urma unei dezbateri publice organizate la Consiliul Județean în 2 decembrie, s-a decis că așa numitele magazine

Florin Răvășilă

„de vise” să fie amplasate la minimum 1.000 de metri de orice școală sau cămin studentesc, bază sportivă sau locații în care copiii desfășoară activități extrașcolare. Din ianuarie până în noiembrie au ajuns în spitalele din Timișoara 157 de persoane care au suferit complicații în urma consumului unor astfel de produse.

„Implicațiile pe termen lung și posibilitatea conectării dintre consumul de substanțe noi psihoactive, neplasate încă sub control național, și comportamentul infracțional, precum și tranziția de la consum problematic de droguri ilicite la consum de substanțe cu efecte necunoscute, potențial fatale, transformă consumul acestui tip de substanțe într-o problemă de maxim interes, la momentul actual”, a declarat Florin Răvășilă. La întâlnire a fost prezent și prefectul Mircea Băcală, care a spus că este conștient de faptul că fenomenul nu poate fi stopat complet deoarece orice plantă de pe lista Guvernului, care ar fi declarată ilegală pentru consumul uman, ar fi înlocuită, imediat, de alta cu efecte similare. „Nu putem interzice magazinele care comercializează astfel de produse etno-botanice. Autoritățile locale și județene pot limita comercializarea lor, prin solicitarea ca amplasarea magazinelor să fie la distanțe de peste 1.000 de metri de școli, spitale sau alte locuri publice unde sunt prezenți tinerii”, a spus prefectul Băcală.

S.I.

Sărbătoare de Samedru la Dudeștii Noi

La 30 octombrie 2010 (“tu dzua di Samedru”) Comunitatea Makidonarmână (Armâni și Megleniți) din România, Filiala Banat, prezidată de Steriu Toza, a organizat la Dudeștii Noi o mare sărbătoare a makidoarmânilor din Banat. La eveniment au participat conducerea națională a comunității, președintele Steriu Samara, cântăreți și dansatori armâni, oaspeți din Balcani, din Serbia și Macedonia, edilul comunei în care armânii constituie o comunitate puternică și harnică, dl Alin Nica, cu familia, reprezentanți ai Consiliului Județean Timiș, gazetari.

Eleva Mădălina Cozma de la Liceul din Periam a încântat sutele de invitați cu cântece armânește, măturisind cu emoție că muzica fraților armâni este aproape de sufletul ei. Poeta Vanghea S. Mihajli a recitat frumoase versuri, iar corul de bărbați Gramosteanji din Macedonia, cântăreții Pero Tsatsa și Deian Dinacea, faimoasa cântăreață constanțeană Sirma Granzulea, cu toții au reușit să electrizeze makidonii veniți la adunare, care au cântat și au jucat așa cum au făcut și strămoșii lor în urmă cu sute și sute de ani.

Televiziunea Română Timișoara, prezentă la eveniment, a realizat un documentar care poate fi ascultat pe site-ul www.radiomakedonia.ro

D.B.

AUDIENȚE ȘI RELAȚII CU PUBLICUL

Compartimentele de specialitate din aparatul propriu:

- în zilele lucrătoare între orele 10.00 – 14.00;

Registratura Consiliului Județean Timiș

- în zilele lucrătoare între orele 9.00 – 14.00;

Relații cu publicul

- în fiecare zi de luni, între orele 8.00 – 18.30

- în zilele de marți, miercuri, joi și vineri între orele 8.00 – 16.30

Programul de audiențe:

- înscrierea la audiențe se face la Registratura Consiliului Județean Timiș, în fiecare luni, între orele 9.00 și 11.00;

- audiențele propriu-zise la conducerea Consiliului Județean Timiș au loc în fiecare zi de luni, prin rotație (președinte, vicepreședinti și secretar general), începând cu ora 12.00.

R. H.

Comisiile Consiliului Județean Timiș

A. COMISIA ECONOMICĂ

PREȘEDINTE: VIOREL SASCA
SECRETAR: GH. BOLOGA
MEMBRI: TITU BOJIN, VIOREL MATEI, VALENTINA MILUTINOVICI, LELICA CRIȘAN, GH. PREUNCA

B. COMISIA DE URBANISM, AMENAJAREA TERITORIULUI ȘI LUCRĂRI PUBLICE

PREȘEDINTE: MARCEL MIHOC
SECRETAR: LEONTIN DE MAIO
MEMBRI: SORIN SUPURAN, TRAIAN STANCU, ȘTEFAN IOAN SZATMARI, HORIA BĂCANU, DORIN CUTU

C. COMISIA PENTRU CULTURĂ, ÎNVĂȚĂMÂNT, TINERET ȘI SPORT

PREȘEDINTE: SORIN MUNTEANU
SECRETAR: DORIN HEHN
MEMBRI: MIHĂIȚĂ BOJIN, MARIANA EFTIMIE, ADRIAN NEGOIȚĂ

D. COMISIA PENTRU SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

PREȘEDINTE: DAN IOAN SARMEȘ
SECRETAR: CĂTĂLIN TIUCH
MEMBRI: SILVIA COJOCARU, GH. NODIȚI, VASILE ROTĂRESCU

E. COMISIA PENTRU ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

PREȘEDINTE: VIOREL COIFAN
SECRETAR: MARIUS RADU CĂRCEIE
MEMBRI: MATEI SUCIU, OVIDIU SAMUIL MOZA, ELISABETA SPĂTARU

F. COMISIA PENTRU RELAȚII ȘI COOPERARE INTERREGIONALĂ

PREȘEDINTE: IOSIF CÂNDEA
SECRETAR: NICOLAE BITEA
MEMBRI: FLORIN RĂVĂȘILĂ, COSMIN COSTEA, OANA GAITA

CJT

AGENDĂ IMIȘ

Publicația „Agendă C.J.T.” este supliment al Monitorului Oficial al Consiliului Județean Timiș. Apare în baza O.G. nr. 75 din 28.08.2003

Colegiul de redacție:

Daniela Borda, Răzvan Hrenoschi, Jana Lavrits, Smaranda Marcu, Bogdan Nădăștean, Alina Sabou, Monica Varga, Dorin Ignea (Gătaia), Mariana Stoianovici (Ciocova), Ovidiu Ivancea (Deta), Jani Vasilecin (Dudeștii Vechi)

FOTO: Constantin Duma (Agerpres)

Prepress & tipar: Artpress
Paginare: Ioan Alexoarie
Consilier Editorial: Dinu Barbu

ISSN: 1842-323X

Redacția: Timișoara,
Strada Regina Maria nr. 3

Telefon: 0256/406 330,
0256/406 401, 0721/531 379

e-mail: agenda.cjtimis@gmail.com
www.cjtimis.ro

C.J. Timiș sprijină apariția revistei Bibliotecii Județene Timiș, “LUMEA CĂRȚII” și a periodicului “AGORA-școală și interculturalitate în DKMT”

CONTRACTE DE 140 MILIOANE DE LEI

Ministrul Dezvoltării, Elena Udrea, a semnat vineri, 10 decembrie 2010, trei contracte finanțate prin POR în județul Timiș, cu o valoare totală de 137,8 milioane lei, cea mai mare parte a fondurilor fiind pentru reabilitarea infrastructurii urbane din Sannicolau Mare și lucrări de restaurare a castelului Huniade. Proiectul de restaurare al Castelului Huniade al Muzeului Banatului Timisoara, intitulat „Restaurarea și refuncționalizarea Castelului Huniade al Muzeului Banatului Timisoara” și al cărui beneficiar este Consiliul Județean Timiș, vizează conservarea unei suprafețe de 12.833,71 metri pătrați și urmărește în viitor creșterea numărului de turiști cu aproape 30%. Valoarea totală a proiectului este de 52,4 milioane lei, din care finanțarea nerambursabilă solicitată este de 33,6 milioane lei.

Proiectul pentru modernizarea și reabilitarea infrastructurii urbane a orașului Sannicolau are o valoare totală de 83,6 milioane lei, din

care finanțarea nerambursabilă solicitată este de 64,2 milioane lei. Primarul Dănuț Groza, deosebit de bucuros de șansa pe care o are acum orașul pe care-l gospodărește, a declarat: „20 de milioane de euro este bugetul nostru pe 20 de ani de acum încolo”. 80% din trotuarele și 20% din drumurile orașului (32, respectiv 10 kilometri) vor fi asfaltate, vor fi amenajate sisteme de gestionare a apelor pluviale de suprafață, vor fi modernizate parcurile.

Al treilea proiect, de 1,8 milioane lei, vizează proiectarea, realizarea și implementarea unui sistem de supraveghere și monitorizare în orașul Sannicolau Mare, în zonele cu risc ridicat de producere a fenomenelor infracționale, proiect intitulat „Prevenirea criminalității și creșterea siguranței cetățeanului prin monitorizare video. Finanțarea nerambursabilă solicitată în acest caz este de 1,4 milioane lei.

C.T.

Mai mult verde pentru muzeu

În zilele de 2 și 3 decembrie 2010 s-a desfășurat la Muzeul Satului Bănățean Timișoara una din activitățile din proiectul anual, *Mai mult verde pentru muzeu*, început în primăvara acestui an. Este vorba despre un proiect zonal, de cartier, cei trei parteneri implicați, muzeul, Grupul Școlar Silvic și firma Continental, sponsorul, fără de care acțiunile n-ar putea avea loc, au adresele pe aceeași alee în zona Pădurii Verzi. Proiectul implică pe lângă activitățile de pedagogie muzeală și școlară ce au ca scop promovarea și păstrarea valorilor tradiționale bănățene, plantarea de două ori pe an, primăvara și toamna, a unor arbori care au menirea de a întineri pădurea și de a crea un spațiu natural plăcut ochilor vizitatorilor. De data aceasta 10 elevi din clasa a XI-a A sub îndrumarea maistrului Vasile Ivașcu, au săpat în diferite zone la muzeului, 36 de gropi, în prima zi, iar în următoarea au plantat arborii, și anume 12 molizi, 12 larice, 8 paltini, 2 pini și 2 paulownia în timpul orelor de practică. Acum muzeul are un pâlce de brazi și un altul de zăde care se alătură celui de mesteceni plantat în luna aprilie. Arborii aceștia au crescut în pepiniera școlii prin îngrijirea elevilor claselor a IX-XII-a, au fost apoi cumpărați de firma sponsor și donați muzeului. Activitățile din proiect sunt coordonate de Melania Călărășanu, muzeograf, de profesorii Antoaneta Lungu, Vasile Ivașcu, Clonda Zorina, Strîmbeanu Cecilia, Măriuță Borca, Simeon Pașcalău și de asistenții PR, Anca Fiat și Ioan Purdea. *Dorim să felicităm organizatorii pentru perseverența lor în implementarea acestui proiect și să-i asigurăm de tot suportul nostru pe parcursul acestui proces* ne-a spus directorul general Pedro Carreira.

Elevii vor continua să sădească plantele cultivate de ei în școală și le vor îngriji apoi în muzeu ca să înțeleagă ce înseamnă pădurea muzeului ca adăpost al obiectivelor muzeale din patrimoniu și importanța ei în destinația Muzeului Satului Bănățean de a oferi vizitatorilor imagini culturale într-un mediu natural întreținut în folosul public.

Mai mult verde pentru muzeu înseamnă mai mult verde pentru vizitatorii muzeului, pentru locuitorii din zonă, pentru Timișoara, pentru noi toți, înseamnă și bucurie și speranță și va continua în fiecare an, în beneficiul nostru, al tuturor. Doi dintre brazi plantati, unul în curtea bisericii și celălalt la intrarea în muzeu sunt de acum încolo brazi noștri de Crăciun și împodobiti, ne vor bucura, an de an, sărbătorile de iarnă.

Melania Călărășanu

Schimbări în privința concediului și a indemnizației pentru creșterea copilului

Acestea se vor aplica începând cu 1 ianuarie 2011

Miercuri, 8 decembrie 2010, Guvernul a aprobat Ordonanța de Urgență, care reglementează noul mod acordare a concediului și a indemnizației pentru creșterea copilului începând cu data de 1 ianuarie 2011. Noile prevederi privind acordarea concediului și a indemnizației pentru creșterea copilului se vor aplica doar pentru copiii născuți începând cu 1 ianuarie 2011.

Pentru copiii născuți până la data de 31 decembrie 2010 inclusiv, se vor aplica prevederile actuale, reglementate prin OUG 148/2005, cu stabilirea indemnizației la nivelul de 75% din media veniturilor, dar nu mai puțin de 600 lei și nici mai mult de 3.400 lei. Cuantumul este mai avantajos față de cel acordat în prezent, care este redus cu 15% conform Legii nr.118/2010 (75% față de 72,25% în prezent).

Noua formulă de acordare a indemnizației pentru copiii născuți începând cu 1 ianuarie 2011 prevede reglementarea de măsuri optionale la dispoziția părinților, pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau 3 ani în cazul copilului cu handicap.

Variantele pentru care pot opta părinții

Varianta I: În situația în care părintele optează pentru rămânerea în concediul pentru creșterea copilului până la data la care acesta împlineste vârsta de 1 an, conform actului normativ adoptat: Va primi o indemnizație lunară în cuantum de 75% din media veniturilor nete realizate pe ultimele 12 luni, care nu poate fi mai mică de 600 lei și nici mai mare de 3.400 lei; va beneficia de un stimulent de inserție pe piața muncii în cuantum lunar de 500 de lei, dacă părintele se întoarce la activitatea profesională până la împlinirea de către copil a vârstei de 1 an. În acest caz, stimulentele se acordă până la împlinirea de către copil a vârstei de 2 ani. În situația în care părintele nu revine pe piața muncii, acesta va putea opta pentru acordarea unui concediu fără plată pentru îngrijirea copilului cu vârsta între 1 an și 2 ani;

Varianta II: În situația în care părintele optează pentru rămânerea în concediul pentru creșterea copilului până la data la care acesta împlineste vârsta de 2 ani, conform actului normativ adoptat: părintele va primi o indemnizație lunară în cuantum de 75% din media veniturilor nete realizate pe ultimele 12 luni, care nu poate fi mai mică de 600 lei și nici mai mare de 1.200 lei, pentru această opțiune stimulentele de inserție nu se acordă.

Pentru copilul cu handicap, părintele care îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute de lege, va beneficia de concediul pentru creșterea copilului până la împlinirea de către acesta a vârstei de 3 ani, iar indemnizația aferentă se va acorda în cuantum de 75% din media veniturilor nete realizate pe ultimele 12 luni și nu poate fi mai mică de 600 lei și nici mai mare de 3.400 lei. În cazul copilului cu handicap acordarea stimulentele se realizează, oricând, până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani.

Măsuri suplimentare aplicabile oricărei situații

- Suplimentarea cuantumului indemnizației cu suma de 600 de lei începând cu cel de-al doilea copil pentru sarcinile multiple;
- Suplimentarea cuantumului indemnizației cu suma de 600 de lei pentru nașterile survenite în interiorul perioadei de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului;
- Plata în toată această perioadă a contribuției de asigurări sociale de sănătate;
- Constituirea perioadelor de concediu ca și perioade asimilate în sistemul asigurărilor de sănătate, în sistemul asigurărilor sociale și al asigurărilor pentru șomaj;
- Perioadele menționate anterior constituie vechime în muncă și în serviciu;
- Introducerea unei noi dispoziții, care interzice angajatorului să dispună încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu inclusiv timp de 6 luni după revenirea definitivă a salariații/salariatului în unitate, în cazul salariații/salariatului care se află în concediu pentru creșterea copilului sau în cazul celor care se află în plata stimulentele de inserție;
- Prolungirea concediului fără plată acordat după primele 3 nașteri, respectiv după primii 3 copii, de la 3 luni, la 4 luni, în vederea transpunerii prevederilor Directivei Consiliului 2010/18/UE din 8 martie 2010 de punere în aplicare a acordului-cadru revizuit din 18 iunie 2009 privind concediul pentru creșterea copilului încheiat de BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP și ETUC.

Anca Andrei
director executiv Agenția Județeană
pentru Prestații Sociale Timiș

Case provizorii pentru tinerii ieșiți din centrele de plasament, la Lugoj

Investiția de 212.000 euro a fost asigurată de Consiliul General Rhone din Franța

Timp de jumătate de an, 16 tineri care trăiau în centrele de plasament din Recaș vor avea o casă modernă, la Lugoj, cu toate cheltuielile plătite de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș. După șase luni, tinerii trebuie să învețe să se gospodărească singuri, să învețe să își achite cheltuielile și să își gestioneze bugetele. Selectarea celor care vor fi cazați în cele două case inaugurate în 30 octombrie se va face în primele luni din 2011, iar alegerea se va face dintre tinerii care vor obține un loc de muncă în acest timp.

Maximum un an pot sta în cele două case de la Lugoj acei tineri care au atins majoratul și nu mai pot fi găzduiți în centre de plasament. Investiția în cele două imobile care găzduiesc fiecare câte opt tineri a fost de peste **212.000 euro** și a fost asigurată de către **Consiliul General Rhone din Franța**. Autoritățile din această regiune franceză și din orașul Lyon colaborează cu Timișul, în domeniul social și nu numai, de mai bine de 17 ani. La inaugurarea de la finele lunii octombrie au luat parte președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc, și vicepreședintele Adam Crăciunescu, mai mulți consilieri județeni, primarul Lugojului, Francisc Boldea, senatorul Gheorghe David și deputatul Sorin Stragea, consulul onorific al Franței la Timișoara, Dan Bedros, precum și invitații-parteneri din Franța.

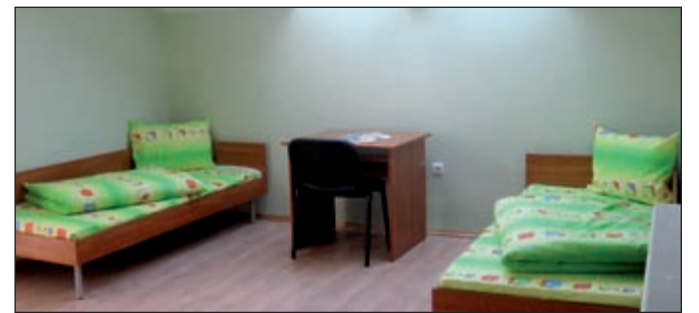
Pregătire pentru viață

„Sunt două case realizate cu ajutorul aproape total al Departamentului Rhone. În aceste case vor locui 16 tineri, în condiții foarte bune. Direcția de Asistență Socială a județului Timiș va suporta timp de 6 luni toate cheltuielile legate de funcționarea acestor case, urmând ca apoi următoarele șase luni cheltuielile să fie suportate de cei care vor locui în aceste case. Aceștia vor semna un contract de rezidență pe un an de zile. **Locuințele sunt destinate tinerilor care au ieșit din perioada de instituționalizare și care se încadrează în câmpul muncii.** Astfel, își vor putea permite să intre într-o viață normală. Sunt multe problemele sociale cu care se confruntă tinerii, ei se trezesc dintr-o dată în lume fără niciun sprijin pe care l-au avut în centru și trebuie pregătiți pentru momentul respectiv”, a declarat **Constantin Ostaficiuc** la inaugurarea de la Lugoj.

Cele două case pentru tineri sunt un proiect pilot, singurul de genul acesta din Timiș, după cum a subliniat și Rodica Negrea, **director al Direcției de Asistență Socială și Protecția Drepturilor Copilului Timiș**. „Lucrăm la selectarea acestor tineri. În cele două case vor sta tineri care au terminat școala, au o formă de calificare definitivă și urmează să se externeze, să aibă un loc de muncă și abia apoi pot să locuiască în aceste case pentru tineri. Vor fi ajutați să poată pune deoparte un bănuț pentru o eventuală casă în altă parte, după ce vor părăsi această casă. Ideea e să dăm șanse la cât mai mulți tineri serioși și care luptă pentru a se realiza, iar noi îi sprijinim”, a precizat Rodica Negrea.

Parteneriatul va continua

Vicepreședintele Consiliului General Rhone, Lionel Lassagne, s-a arătat mulțumit de condițiile în care s-au amenajat cele două imobile și și-a luat angajamentul să caute firme franceze care să sprijine inserția profesională a acestor tineri proveniți din centrele de plasament. „Avem o colaborare de 17 ani cu județul Timiș și după construirea centrului de la Recaș, tot de către De-

partamentul Rhone, am avut inițiativa construcției celor două case de la Lugoj. Valoarea fiecărei case e de 106.000 euro. Ce am făcut aici am vrea să fie un exemplu de urmat în continuare. A fost semnat un protocol cu Consiliul Județean Timiș și, în cazul acestui protocol, sunt incluse acțiuni pe domeniile francofonie, învățarea limbii franceze, social și economic. Ne vom axa pe un alt domeniu, vom căuta firme franceze care să ne sprijine în inserția profesională a acestor tineri”, a spus Lassagne.

Colaborarea dintre Direcția de Asistență Socială și autoritățile franceze va continua, Rodica Negrea având trasate deja câteva teme concrete: perfecționarea și formarea personalului care lucrează în centrele de plasament și nu numai, pentru a învăța noi metode, a schimba atitudinea, comportamentul, precum și multe proiecte legate de schimburile între tineri care să meargă în Franța, vizite care să fie efectuate, anul următor, de la Lyon în Timiș. „Un alt proiect la care lucrăm este cel care se adresează copiilor cu tulburări comportamentale, după metode mai noi, utilizate în Europa și chiar și în America”, a mai spus Negrea.

La Lugoj, președintele CJ Timiș a mai dezvăluit că și Biserica Ortodoxă Română pregătește, în localitatea Șag, un proiect de construire de case destinate tinerilor proveniți din centrele de plasament. „Mi-aș dori ca acest lucru să se întâmple în cât mai multe locații din județ, pentru că este exemplu de bune practici, care la nivelul Timișului este necesar și trebuie urmat”, a precizat Ostaficiuc.

Alina Sabou

A șasea ediție a Galei „Pentru Voi”

Fundația „Pentru Voi” din Timișoara i-a premiat, în 7 decembrie, pe colaboratorii care au susținut, de-a lungul anului, acțiunile dedicate ajutorării persoanelor cu dizabilități intelectuale, în cadrul celei de-a VI-a ediții a Galei 2010.

Evenimentul s-a desfășurat la Casa Oamenilor de Știință din Timișoara. Directorul executiv al Fundației „Pentru Voi”, Laila Onu, a arătat că și în acest sector social criza economică și-a spus cuvântul.

„Anul 2010 a fost un an foarte dificil pentru noi, din cauza crizei economice. Premiile pe lista celor sacrificați de Guvern au fost cei din sectorul social. Mulți (dintre guvernanti, n.r.) cred că persoanele cu dizabilități sunt persoane de rangul doi și nu merită să investești în așa ceva”, a declarat Onu.

Două premii de Excelență au fost acor-

date pentru parteneriat de lungă durată administrației locale și Clubului Rotary Timișoara, iar cinci premii au revenit unor companii pentru sprijinirea continuă a activității Fundației în beneficiul persoanelor cu dizabilități. Marele Premiu al Galei i-a revenit companiei Kromberg&Schubert.

În cadrul evenimentului a avut loc și o licitație în scop caritabil, fiind licitate obiecte de ceramică, tablouri, o minge cu semnăturile fotbalistilor de la Poli Timișoara și un tricou al fotbalistului Cristian Chivu.

S.I.

Ajutor financiar pentru veteranii și văduvele de război

Veteranii și văduvele veteranilor de război vor primi un ajutor financiar, prin decizie a Guvernului, în valoare de 150 de lei, pentru a veni în sprijinul acestei categorii de persoane. Aproximativ 61.900 de veterani și văduve ale veteranilor de război vor putea utiliza acest ajutor financiar pentru acoperirea unei părți din chirie – acolo unde este cazul – sau a unei părți din cheltuielile determinate de plata energiei electrice și termice. Ajutorul financiar se acordă anual, în baza legii 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, cu completările și modificările ulterioare.

O.G.

Ziua Internațională a Persoanelor cu Handicap

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș a organizat mai multe manifestări cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor cu Handicap, în 3 decembrie. Sub sloganul „Sport fără bariere”, adulți și copii cu dizabilități și-au demonstrat abilitățile sportive la baschet, cross, tenis de masă, darts. Alături de copiii cu handicap au fost Mihai Bojin – consilier județean și Marius Martinescu – consilier al președintelui CJT, care au făcut o donație către Centrul de Recuperarea și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Copii cu Handicap Lugoj, constând în 25 de dispozitive noi, pentru persoanele cu dizabilități locomotorii (cărucioare rulante telescopice, sisteme de veritcalizare etc.). Valoarea totală a donației este de 2.000 lei.

S.A.

Formare IT pentru bunicii din Jimbolia și Recaș

În perioada 1 noiembrie 2010 – 28 februarie 2011 Punctele de Acces Public la Informație din Jimbolia și Recaș implementează proiectul „Formare IT pentru vârsta a III-a”, finanțat de Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale în cadrul programului „Economia Bazată pe Cunoaștere” (EBC), inițiat de Guvernul României cu sprijinul Băncii Mondiale.

Prin proiectul „Formare IT pentru vârsta a III-a” se urmărește instruirea persoanelor vârstnice în utilizarea noilor tehnologii. Într-o societate care se bazează tot mai mult pe tehnologie în activitățile cotidiene, lipsa competențelor IT poate duce la mar-

ginalizare, iar vârstnicii sunt foarte vulnerabili din acest punct de vedere. Proiectul va folosi metode creative de formare a adulților adaptate specificului vârstei a III-a, iar materialele de formare vor putea fi disponibile online și folosite de toți cei care doresc să se implice în acest tip de instruire.

Cursurile pilot vor arăta că tehnologia nu este o corvoadă, ci un instrument util în viața de zi cu zi. Se va face o inițiere în folosirea calculatorului pentru începători – explicații componente de bază și operații de bază ale sistemului de operare (lansare aplicații, folosire aplicații simple, închidere calculator), mai apoi

se va explica în ce mod funcționează internetul, după care atenția se va axa pe metodele de comunicare cu cei dragi. După o vreme se vor face lucruri ceva mai complexe: învățarea operațiilor de fotografiere digitală, scanare, copiere și prelucrare primară a imaginii în calculator, tipărire simplă și tipărire pe folii de transfer pentru textile și ceramică ori pentru calendare. Fiecare sesiune de curs va fi documentată cu fotografii, un raport de desfășurare și chestionare de evaluare a participanților. Proiectul implementat în mai multe orașe din vestul țării va beneficia de o finanțare în valoare de 24.940 lei prin Programul CONECT.

Reuniunea moșilor din Banat

Organizată sub egida Societății "Avram Iancu" România - filiala Timișoara, reuniunea moșilor din Banat, aflată în acest an la cea de-a 11-a ediție, i-a avut ca principali artizani pe inginerul Ioan Ciama și pe noul vicepreședinte al ei, primarul comunei Sânnandrei, Dorel Demea.

Întâlnirea moșilor din Banat, înainte de Lăsata Secului, a devenit tradițională și nu se mai vrea a fi doar o simplă petrecere, ci mai degrabă o socializare a moșilor de pe aceste meleaguri, dar, în același timp, și un program cultural-artistic de excepție. Printre moșii și invitații de seamă din acest an, putem să-i amintim pe ministrul Agriculturii, Valeriu Tabără (președinte de onoare al acestei societăți), general-maior Viorel Oancea (secretar de stat în MAPN), general de brigadă Gheorghe Simina (Comandantul 18 infanterie Banat), inginer Răzvan Hrenoschi (Directorul Direcției Cooperare și Informatica din cadrul Consiliului Județean Timiș), profesor Emil Jurma (președintele filialei Avram Iancu din Alba Iulia) și alții.

Alături de aceste personalități au petrecut sute de moși și prieteni ai acestora, bucurându-se de un program artistic de excepție, susținut de formațiile «Demea», din Gurahonț, și «Crai Nou», din Alba Iulia. Pe lângă formațiile amintite, și-au dat concursul soliștii vocali Maria Tudor, Mihaela Mariș, Iustina Șpan, Elena Paven, Ioana Leaha, Gabi Ardelean, colonelul în rezervă Roman Cistelean și craiul artiștilor populari moși, Nicolae Furdui Iancu. Acesta din urmă și-a susținut cele două recitaluri în aplauzele participanților, care au cântat împreună cu binecunoscutul solist ardelean, aceasta pentru că toți, fără excepție, cunoșteau versurile melodiilor sale.

Reuniunea s-a încheiat cu desemnarea celor mai frumoase moațe, alese dintre participantele la eveniment. Primele trei crăițe, alese atât prin criteriul sufragiului public, cât și pe baza unui test-grilă, au fost Aniela Popa, Reka Demea și Gabriela Besa.

Petru Vasile Tomoiagă

Recomandări pentru politica de coeziune până în 2013

Proiectul de aviz cu tema „Politica de coeziune: raport strategic pentru anul 2010 privind punerea în aplicare a programelor pentru perioada 2007-2013”, întocmit de președintele CJT, Constantin Ostaficiuc, în calitate de raportor al Comitetului Regiunilor, a fost adoptat în unanimitate de plenul CoR.

Constantin Ostaficiuc a fost mandatat în luna martie 2010 de către membrii Comisiei pentru politici teritoriale COTER să redacteze un proiect de aviz care să răspundă preocupărilor orașelor și regiunilor în ceea ce privește punerea în aplicare a politicii de coeziune.

Avizul vine să îmbogățească dezbaterile de la nivel european, național și local cu privire la implementarea programelor operaționale în perioada 2007-2013, făcând o serie de

recomandări legate de punerea în aplicare a politicii de coeziune la nivel local și regional, în scopul creșterii eficienței acestora.

Documentul aduce în prim plan aspecte importante care trebuie avute în vedere atunci când este vorba de punerea în practică a programelor operaționale, și anume: necesitatea de a maximiza efectele investițiilor din bani europeni, orientarea către rezultate și, în același timp, simplificarea procedurilor administrative și de control. Avizul subliniază și nevoia eficientizării parteneriatului instituțional și a guvernării pe mai multe niveluri, pentru implicarea politică a autorităților sub-naționale în luarea deciziilor privind politica de coeziune și implicit și descentralizarea decizională.

Documentul subliniază, de asemenea, caracterul multidisciplinar al politicii de coeziune și unicitatea sa, în sensul că ține cont de dimensiunea economică, socială, culturală și administrativă a fiecărui teritoriu și de necesitatea adaptării intervenției Uniunii Europene la particularitățile locale.

J.L.

Vizita ambasadorului SUA la CJ Timiș

Președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc, a primit, în 22 noiembrie, vizita ambasadorului Statelor Unite ale Americii în România, Excelența Sa Mark Henry Gitenstein, care a venit însoțit de atașatul comercial al Ambasadei, E. Keith Kirkham.

Prezent pentru a doua oară în Timișoara, ambasadorul SUA a fost interesat de situația investițiilor străine în județul Timiș, mai ales a celor americane. Președintele CJT a subliniat bunele relații de colaborare pe care Timișul le are cu diverse regiuni, menționând în acest context protocolul de colaborare cu districtul Clayton din SUA. De asemenea, Constantin Ostaficiuc a făcut o scurtă prezentare a principalelor proiecte ale Consiliului Județean, aflate în derulare, inclusiv Parcul județean pentru producerea de energie fotovoltaică și Parcul tehnologic pentru echipamente de utilizare a energiei alternative.

În cadrul vizitei la Timișoara, ambasadorul a afirmat că investițiile americane în România nu au fost afectate de criza economică mondială, ci, dimpotrivă, au fost infuzate sume consistente de capital american. Mark Gitenstein a dat ca exemplu câteva companii americane care derulează afaceri în Timiș, între care Smithfield, Procter&Gamble, Azur sau Flextronics, primele trei fiind construite pe scheletul unor foste firme autohtone. Acesta a adăugat că mai există și alte companii americane care doresc să vină și să investească, în continuare, în țara noastră, un aspect atractiv constituindu-l faptul că rata șomajului de la noi este foarte mic în comparație cu cea din SUA.

J.L. & H.O.

Timișoara are un Consulat Onorific al Republicii Moldova

Consulul onorific al Republicii Moldova la Timișoara, Silviu Sofronie, a avut, la începutul lunii decembrie, prima întâlnire oficială cu reprezentantul Executivului în teritoriu, Mircea Băcală. Acesta și-a prezentat prioritățile activității sale pentru toate cele cinci județe din vestul țării ce se află în jurisdicția misiunii sale diplomatice - Arad, Bihor, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș - primordială fiind dezvoltarea relațiilor economice și culturale.

„Ne propunem o cât mai strânsă legătură între cele două state române, un aer mai curat de democrație și de acceptabilitate a celor numiți basarabeni. După alegerile de duminică, sperăm ca Guvernul Republicii Moldova să continue același vector pro-românesc pentru că, trebuie să știți, în această campanie electorală toți au spus că vor în Europa, dar diferența a fost cu cine vrea fiecare”, a declarat Silviu Sofronie.

În Timișoara și în zonele limi-

trofe trăiesc în jur de 3.000 de cetățeni moldoveni cu drept de vot și aproximativ 17.000 în toate cele cinci județe arondate Consulatului Onorific de la Timișoara. „Numărul studenților moldoveni care studiază la Timișoara este în jur de 500, în Oradea de 90 și în Arad de aproximativ 80”, a mai spus Sofronie. Consulul onorific este de profesie medic și este profesor universitar în Arad.

O.T.

Speoconcertul de la Românești, încă un succes

Cea de-a XXVI-a ediție a speoconcertului din Peștera Românești a reunit, duminică, 24 octombrie, peste 3.000 de spectatori, care au audiat lucrări de Mozart, Rossini, Piazzolla, Verdi, Beethoven, Last, Fucik, în interpretarea Cvartetului „Venus” al Filarmonicii „Banatul” și Big-Band-ului „Timișoara”, dirijat de Franz Hoffner și a soliștilor Diana Pap, Sorina Savii, Radu Guti și Marta Teglas.

Peștera de la Românești este singura din țara noastră și una dintre puținele din Europa în care au loc concerte simfonice, de rock, jazz, blues sau muzică electronică, în fiecare primă duminică din luna octombrie. Anul acesta vremea bună a împins evenimentul spre finele lui Brumărel pentru a nu deranja populația de lilieci ce se adăpostește în peșteră, în perioada de împerechere.

De Peștera de la Românești se leagă o frumoasă legendă. Se spune că, aici, cândva, un fecior de cioban și-a omorât tatăl ca să îi ia oile. De atunci, sufletul bătrânului cioban rătăcește prin peșteră și pe lângă ea, tânguindu-se. Ediția din acest an a fost organizată de Fundația Academică Culturală Timișoara, Filarmonica „Banatul”, Asociația „Speotimiș”, Consiliul Județean Timiș, Consiliul Local Timișoara, Primăria Tomești și Salvamont Caraș-Severin.

H.O.

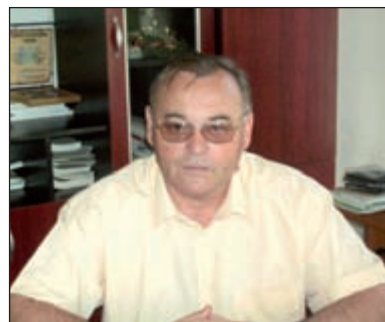
Gătaia:

Modernizare și noi investiții

Se poate spune că la Gătaia nu se pierde timpul în ceea ce privește potențialul dezvoltării localității prin eforturile administrației locale. Aflat la cel de al doilea mandat, primarul Jur. Ing. Iosif Șargan a reușit să-și onoreze promisiunile în cea mai mare parte printr-un management performant, cu ajutorul unui colectiv în care a îmbinat experiența funcționarilor cu dorința de integrare profesională a celor tineri. Pentru a ajunge la realizările pe care le vom menționa aici primarul Iosif Șargan a ținut seama de resursele economice și agricole avute la dispoziție, o veche preocupare din timpul când activa ca inginer agronom și cunoștea problemele producătorilor locali.

În domeniul investițiilor derulate de Primăria Orașului Gătaia menționăm pe cele mai notabile, care să exprime imaginea modernizării acestei localități aflate între două centre economice mari, Timișoara și Reșița. În primul rând, construirea unei Săli de sport moderne cu o capacitate de peste 150 de locuri, aflată în fază de execuție, costul acestei construcții ridicându-se la 1 milion de euro, durata de execuție fiind de un an. Alt proiect început este stația de epurare, aflată în faza de execuție, cu aceleași costuri. Pe viitor se are în vedere repararea a peste 100 de terenuri pentru construcții la tinerele familii.

Dorin Igna

În privința parteneriatelor cu localități din afara granițelor, recent s-a semnat un acord de parteneriat cu localitatea Opovo din Serbia, în vederea derulării unor proiecte comune - asfaltarea a 3km de drum comunal spre monumental istoric Mănăstirea Săraca, atestată documentar în sec 13.

S-au făcut demersuri prin depunerea unei cereri de finanțare în cursul anului 2010 pentru împădurirea a 175 ha de teren agricol degradat prin Administrația Fondului de Mediu. La capitolul dezvoltare economică în localitate activează un număr total de 217 societăți comerciale, dintre care 40 sunt de dimensiuni medii și mari.

Sunt realizări care dau o imagine elocventă a transformărilor, modernizării orașului Gătaia și a localităților aparținătoare, imagine ce poartă amprenta unui edil responsabil implicat din toate punctele de vedere, inclusiv cel afectiv.

Sala Barocă a fost restaurată după trei ani de muncă

După o muncă de peste trei ani a restauratorilor și arhitecților, Sala Barocă din Palatul Baroc al Timișoarei este finalizată. Primul eveniment care a fost găzduit în acest spațiu a fost o recepție oferită cu ocazia Zilei Naționale a României de președintele Consiliului Județean, Constantin Ostaficiuc.

Sală Barocă a fost reconstituită aproape identic cu originalul, dar procesul a fost unul laborios, pentru că singurele mărturii au fost niște fotografii și desene pe hârtii mucegăite de vreme. Lucrările au început în 2007 și ar fi trebuit să fie gata după un an, însă lucrarea a fost una complexă, așa că finalitatea se poate vedea doar acum. În

ultimii patru ani, după inaugurare, în Palatul Baroc, care găzduiește Muzeul de Artă, s-au investit peste 3,3 miliarde lei vechi, sumă asigurată exclusiv de la Consiliul Județean Timiș, în care este inclusă și refacerea sălii. „Mall-ul este catedrala poșetelor, aici va fi catedrala ochilor și urechilor”, a spus Marcel Tolcea, directorul Muzeului de Artă.

Din punctul de vedere al președintelui CJT, Constantin Ostaficiuc, sala arată acum influența barocă din istoria Timișoarei, arată că a fost vorba de multă muncă, de artă și reconstrucție. „Mi-am dorit foarte mult ca această sală să fie gata de Ziua Națională. Inaugurarea acestei săli este al doilea moment important de după deschide-

rea Muzeului de Artă”, a spus Ostaficiuc.

Restauratorii nu au dorit ca sala să fie refăcută cu elemente noi, ci să fie păstrate caracteristicile originale, iar acest lucru s-a reușit, printre altele, și la balcoane și la alveolele de la ferestre. Lambriurile din lemn leagă toate elementele săli într-un aspect cromatic specific acelor vremuri. „Vrem să facem și o expoziție în care să se vadă cum arată înainte sala”, a mai adăugat Tolcea. Butaforia de pe tavan îi aparține restauratorului Camelia Crișan. Primul eveniment cultural găzduit în noua sală este o expoziție Margareta Sterian.

A.S.

Flores Castelli - concert extraordinar de colinde

Luni, 13 decembrie 2010, la Filarmonica de Stat Banatul (Sala Capitol) grupul de copii *Flores Castelli*, sub conducerea muzicală a profesoarei Adina Covaci și coordonați de muzeograful și specialistul în pedagogie muzeală doamna Corina Cranciova, a încântat numerosul auditoriu (peste 700 de copii, părinți, bunici și invitați) cu colinde de Crăciun.

Printre invitații speciali ai copiilor din grupul *Flores Castelli* și ai coordonatoarelor lor s-au numărat: Lăcrimioara Cristescu (solistă a Operei Române Timișoara); Dan Patacă (solist al Operei Române Timișoara); Victor Miclăuș - chitară bass; Horea Crișovan - chitară; prof. Roxana Coșereanu - pian; Marcelle Poaty - pian.

Atmosfera a fost una specială și plină de farmec, copiii devenind intermediari între public și muza muzicii.

Atelierul de Muzică Medievală al Muzeului Banatului Timișoara și-a demarat activitatea la sfârșitul anului 2008, înființând corul de copii „Flores Castelli”. Deși cu vârste cuprinse între 5 și 10 ani, preșcolarii și școlarii au abordat piese din repertoriul medieval, fapt ce le-a conferit unicitatea, cel puțin pe teritoriul României.

Cu seriozitatea specifică unui profesionist și cu o dăruire aparte asupra segmentului de elevi de vârstă mică, d-na prof. Adina Covaci, șeful catedrei de canto din cadrul Colegiului Național de Artă „Ion Vidu”, preia din acest an conducerea muzicală a grupului de copii.

Pe lângă muzică, în cadrul atelierului, copiii fac cursuri de mișcare scenică, tehnica vorbirii și dicției, îndrumați de actrița Marilena Boeru.

Pentru a întregi imaginea și atmosfera medievală,

corul este înveșmântat la fiecare apariție în costume de scenă ce respectă adevărul istoric al epocii ca și croială, cromatică și accesoriizare - decizie atent vegheată și supervizată de muzeografi și specialiști în vestimentația medievală.

Astfel, prin repertoriu, prin rezonanța limbii latine, prin costume și atitudine, dar și prin spațiul de desfășurare a activității (Castelul Huniade - cea mai veche clădire din oraș), împletite în cel mai fericit mod, ne-am străduit să refacem, parțial cel puțin, tabloul medieval al urbei.

Sfintele Sărbători de iarnă ne-au prilejuit o nouă întâlnire cu micii artiști, care și-au dorit și au reușit ca, prin modul lor muzical unic, să transmită cele mai sincere urări cuvenite și să aducă în suflete tuturor o fărâma din magia Crăciunului de altă dată.

Grupul *Flores Castelli* vă dorește tuturor „Crăciun fericit!”, sănătate, bucurii, doar gânduri frumoase și un călduros „La mulți ani!”

Monica Varga

Muzeograf, Muzeul Banatului Timișoara

Zilele Culturii Românilor din Voivodina

Interviu cu dl. Costa Roșu, directorul Institutului Cultural al Românilor din Voivodina

Timișoara a fost gazda manifestării intitulată **Zilele Culturii Românilor din Voivodina**, Serbia, cu această ocazie, au avut loc la *Biblioteca Județeană Timiș*, în data de 11 noiembrie o expoziție de carte românească din Banat, o expoziție de carte din fondul de patrimoniu al Bibliotecii Județene Timiș și o expoziție de carte a românilor din Voivodina, precum și lansarea cărții „Folclor românesc din Banatul Sârbesc” a prof. **Costa Roșu**. De asemenea, în 12 noiembrie, la etajul al III-lea al *Consiliului Județean Timiș* a avut loc o expoziție de fotografii cu sate de români din Banatul Sârbesc, și cu sate de istro-români din Croația, eveniment care s-a bucurat de prezența domnului **Constantin Ostaficiuc**, președintele *Consiliului Județean Timiș*.

Institutul Cultural al Românilor din Voivodina, Biblioteca Județeană Timiș și Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, cu sprijinul financiar al Consiliului Județean Timiș au prezentat publicului timișorean o fărâmiță din identitatea culturală a românilor din afara granițelor țării. Cu această ocazie, vă prezentăm un scurt interviu cu dl. **Costa Roșu**, directorul *Institutului Cultural al Românilor din Voivodina*, realizat de colega noastră, **Alina Mafa**.

– Domnule Costa Roșu, vă aflați la Timișoara cu ocazia Zilelor Culturii Românilor din Voivodina, sunteți director al Institutului Cultural al Românilor din Voivodina încă de la înființarea lui, care sunt principalele activități ale instituției?

– Mi-am început activitatea ca și director de acum 2 ani, chiar de la înființarea Institutului Cultural al Românilor din Voivodina, o instituție tânără, înființată de către Consiliul Național al Românilor din Voivodina și guvernul provinciei Voivodina care asigură totodată finanțarea principală a institutului. Scopul instituției este de a face cercetări despre noi, românii din spațiile voivodinene, din Serbia și nu numai. Programele instituției sunt ambițioase, atât ca și conținut, cât și ca și cooperare cu instituții de învățământ, centre culturale din Banat și din țara mamă: Timișoara, Reșița, București. Colaborarea mea cu aceste centre a început în urmă cu 20 de ani când am înființat Fundația de Etnografie și Folclor care are o activitate foarte bogată și care a realizat un Muzeu Etnografic al Românilor din Banatul Sârbesc, iar pe plan științific a organizat o serie de reuniuni deosebit de importante. Aceste reuniuni științifice s-au realizat împreună cu universități din Cluj, Reșița, Timișoara, București, adunând specialiști în domeniu de la Marea Neagră până la Marea Adriatică. Trecutul vlahilor, a românilor din Banatul Sârbesc, din Timoc, a relațiilor culturale sârbo-române și româno-sârbe a prezentat interes deosebit din partea specialiștilor. O echipă de la Academia Română participă an de an la aceste manifestări intitulate: „Banatul, trecut istoric și cultural”. În cadrul fundației am inițiat un proiect mare împreună cu Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” din București, Universitatea de Vest Timișoara, Universitate din Novi Sad pe tema: „Cultura populară din România din Voivodina”. Deja au apărut câteva cărți ca și rezultat al cercetărilor pe teren, care continuă și în prezent. Eu sper

ca în decurs de 5 – 6 ani vor fi vreo 15 volume de cercetări. De la Timișoara d-na dr. **Aristida Gugulan** a participat la cercetările pe teren, studiind interioarele gospodăriilor tradiționale, dar și mulți alți cercetători care se ocupă de etnografia, cultura și patrimoniul cultural din spațiul nostru.

– Care este metodologia de cercetare pentru acest proiect grandios?

– A și apărut o carte în acest sens care însumează cercetările a 2 ani de muncă: „Interioare și Arhitectură românească din Banatul Sârbesc”, urmează o alta despre „Portul ardelenesc al românilor din Banatul Sârbesc”, cercetările au fost făcute sub coordonarea d-nei **Maria Bătcă** de la *Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”* din București și d-na **Ligia Fulga**, directoarea *Muzeului Etnografic* din Brașov. La aceste cercetări au participat și tineri de la Universitatea din Novi Sad,

care prin colaborarea mai concretă cu specialiștii în domeniu, au putut observa la fața locului cum se realizează cercetările științifice în domeniul etnografiei și folclorului. Doresc să menționez că în mai puțin de un an am avut peste 12 manifestări culturale cu sprijinul *Consiliului Județean Timiș* și al d-lui dir. **Răzvan Hrenoschi**, cu care avem o colaborare foarte bună, de parcă am face asta dintotdeauna.

– Din cercetările Dumneavoastră rezultă o abordare pluridisciplinară a etnografiei și a folclorului, care încearcă să surprindă ceea ce am putea denumi metaforic „memoria vie” a timpului și pentru că astăzi, la Timișoara, asistăm la lansarea antologiei: „Folclorul românesc din Banatul Sârbesc” ce ne puteți spune în acest sens?

– Îmi face deosebită plăcere ca după câteva decenii să apară o culegere de folclor literar, care a rezultat în urma cercetărilor făcute în toate satele de români din Banatul Sârbesc în anii 1970 – 1978 – 1980, apoi câteva cercetări din Clisura Dunării, din Timoc care încă sunt pe benzi magnetice. Această culegere a apărut la inițiativa d-lui dir. **Răzvan Hrenoschi**, dar și ca urmare a cercetărilor realizate împreună cu prof. **Radu Florea**, care mi-a fost profesor, iar apoi mai târziu și prieten. Am publicat alături de profesorul **Radu Florea** 2 volume a 800 de pagini de folclor din părțile noastre, iar mai apoi încă vreo 6 volume, dar marea parte a cercetărilor încă se află nepublicate. Preocupările mele au fost orientate către alte domenii,

am publicat lexicoane, dicționare de literatură a românilor din Voivodina, un dicționar al jurnaliștilor din Voivodina cu peste 300 de jurnaliști din perioada 1919 și al personalităților, un dicționar cronologic, apoi bibliografiile ale românilor din Iugoslavia, respectiv după destrămarea Iugoslaviei, apărută sub titlul de „Bibliografia Românilor din Voivodina” ce însumează 10 volume publicate a câte 500 – 600 de pagini fiecare și urmează încă câteva, deja i-am ales pe cei cu care voi lucra în continuare la acest proiect masiv.

– Domnule director, chestiunea identității culturale încă provoacă discuții aprige în Europa, cum este conservată identitatea românilor din afara granițelor țării?

– Depinde de noi, de unde ne aflăm, omul sfințește locul, dacă au existat momente când românii au organizat evenimente importante cu scopul păstrării tradițiilor și obiceiurilor, au

existat și momente în care românii nu s-au concentrat suficient pe astfel de manifestări folclorice în care identitatea culturală este elementul cheie. Noi încercăm, în ultimul timp, să creăm o bază de date care să creioneze patrimoniul cultural al românilor din Voivodina, fie că este vorba despre literatură, istorie, învățământ sau alte elemente identitare. Împreună cu prof. **Valeriu Leu** de la Reșița am reușit să publicăm 2 studii despre cartea veche a românilor din Voivodina. În urma cercetărilor efectuate în arhivele sârbești, dar și în arhiva bisericilor am descoperit peste 300 de cărți de patrimoniu. Am reușit astfel să dovedim că la noi în zonele în Banatul sârbesc cartea a fost prezentă de peste 300 de ani, că noi nu am apărut aici după al II-lea război mondial, aceste cărți fiind păstrate cu sfințenie iar acum noi putem dovedi continuitatea românilor în acest spațiu.

– Ați enumerat câteva elemente identitare: istoria, etnografia, folclorul, literatura și cartea veche, care este situația folclorului la românii din Voivodina?

– În ceea ce privește folclorul muzical încercăm să păstrăm ceea ce este autentic prin diferite manifestări muzicale – folclorice. Noi, românii din Voivodina, deși suntem minoritari avem cele mai multe manifestări folclorice, poate că așa cum în literatură nu există român care să nu creeze versuri, la fel și în muzică nu există român care să nu știe cânta sau doini în vreun fel. Trebuie să vă spun că avem un festival de folclor al copiilor din Voivodina cu peste 1000 de copii, nu știu de unde apar atâția dar sunt foarte mulți și acest fapt ne bucură. Avem un festival de folclor cu o vechime de peste 50 de ani, eu ca și președinte al acestui festival am încercat să aduc cât mai multe formații din Banat, din Ardeal, de unde suntem noi de loc. Noi promovăm folclorul autentic și costumele populare autentice. A fost o perioadă în care veneam la Timișoara și cumpăram costume care nu erau autentice însă acele vremuri au trecut și acum ne întoarcem spre lăzile

de zestre ale bunicilor și străbunicilor noștri iar în urma cercetărilor făcute, avem dovada existenței portului popular autentic pe aceste meleaguri de peste 200 de ani. Noi încercăm să aducem în atenția publicului folclorul muzical autentic și costumele populare tradiționale însă în ceea ce privește folclorul literar, ne-am oprit la nivelul cercetărilor de prin anii '70 pentru că nu mai avem sputori de foclor, au rămas foarte puțini iar materialul strâns are încă nevoie de prelucrare.

– La Timișoara, Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș aduce în atenția publicului folclorul autentic prin festivalul – concurs „Lada cu zestre”, un festival de mare amploare la nivelul întregului județ, au existat în cadrul competiției unele elemente de kitsch, pe care specialiștii din domeniu le-au suprimat încă de la fazele zonale. Care este situația în acest sens la Dumneavoastră?

– Nefiind în România, am fost cumva marginalizați, fapt care a făcut ca elementele tradiționale, autentice să fie mai bine conservate, ceea ce nu a însemnat că unii nu au deviat de la acestea. Din păcate, sunt tot mai puțini oameni care ar putea să-i învețe pe tineri muzica și dansul autentic dar fundația și Institutul Cultural al Românilor din Voivodina sprijină toate proiectele asociațiilor din satele noastre pentru promovarea folclorului românesc autentic. Împreună cu dl. manager **Ciprian Cipu** și dl. dir. **Răzvan Hrenoschi** ne-am gândit ca acest model al festivalului – concurs „Lada cu zestre” să treacă și în satele noastre, la cele cu tradiție la început, iar apoi extinzându-se și la celelalte. După cum am spus la început că nu există români care să nu știe să cânte, la noi, nu este sat în care să nu fie vreo asociație sau vreo reuniune culturală.

– Sunteți la Timișoara și cu o expoziție de carte a românilor din Voivodina, ce fel de cărți prezentați publicului timișorean?

– Prezentăm cărțile apărute în ultimii ani, la editurile noastre Casa Presei și Editura Libertatea care au o activitate consistentă încă din 1946, publicând cărți politice și apoi cărți de beletristică. Editura Libertatea este prima editură care a publicat cărți de beletristică și mai puțin cărți științifice, de care se ocupă Institutul Cultural al Românilor din Voivodina, Fundația de Etnografie și Folclor, Societatea de Limba Română și Societatea Literară Tîbiscus. Am selectat cărți care să ne reprezinte și pe care le vom dona apoi Bibliotecii Județene Timiș. Cu Biblioteca Județeană Timiș am început o colaborare mai concretă, deja am primit un fond de carte, donație din partea Bibliotecii Județene Timiș iar dl. director a promis încă o donație. Este prima colaborare de acest fel și sperăm să continue și în viitor, mărind astfel fondul de carte al Institutului Cultural al Românilor din Voivodina.

– După cum se poate observa Institutul Cultural al Românilor din Voivodina are o activitate destul de bogată. Care sunt proiectele de viitor ale institutului?

– Avem multe proiecte, unele mai concrete, altele la nivel de intenții însă aș prefera să vorbesc despre ele când vor deveni mai concrete, urmând ca într-un alt interviu să vă ofer cu plăcere detalii.

Valoarea investițiilor din PITT poate ajunge la 60 de milioane de euro

Interviu cu Nicoleta Tisu, director al Parcului Industrial și Tehnologic Timișoara

Inaugurat în 2004, printr-o investiție cu fonduri Phare, fonduri guvernamentale și din bugetul Consiliului Județean Timiș, Parcul Industrial și Tehnologic (PITT) a pornit inițial ca o platformă unde să se dezvolte firme din domeniul IT, industrii nepoluante, creatoare și generatoare de profit. Pentru acele vremuri, activitatea de IT nu necesita spații mari, în afara orașului, cum avea de oferit PITT, așa că ofertele nu au găsit răspunsuri pozitive. Situația a fost regândită și de peste patru ani, zona de pe Calea Torontalului a cunoscut și creșteri și coborâșuri, pe vreme de criză. Investițiile cresc totuși și, în doi ani, valoarea lor ar putea ajunge la 60 de milioane de euro. Despre acest parc și evoluția lui am discutat cu Nicoleta Tisu, director executiv.

Mizați pe o valoare mult mai mare a investițiilor decât cea anunțată inițial. Pe ce se sprijină această afirmație?

Nicoleta Tisu: Valoarea curentă a investițiilor asumate este de 33,1 milioane euro, dar această valoare este minimă, având în vedere că, de obicei, se depășesc valorile investițiilor planificate. Acum numai 14 firme sunt funcționale, dar peste doi ani, când devin operaționale toate firmele concesionare în PITT, se estimează un total de aproape 60 milioane de euro, pentru că se fac și investiții suplimentare față de cele anunțate inițial.

Câte contracte aveți în derulare acum și ce modificări au fost? Au mai plecat, au mai venit?

Nicoleta Tisu: Parcul a înregistrat de trei ori un grad de ocupare de 100%, în perioada august 2007 – ianuarie 2009, dar s-au reziliat un număr de 15 contracte de concesiune, până în prezent. Au fost situații în care investiții străine sau românești, asumate contractual în Parc, în perioada / sau după ce au obținut autorizația de construcție, au pierdut contracte pe piața europeană și au fost nevoite să renunțe la noua investiție în PITT.

Au mai apărut rezilieri din cauza crizei economice și a blocajului financiar. Sunt trei situații de acest gen. Una dintre firme avea datorii foarte mari la CJT și a fost acționată în judecată, în vederea recuperării debitelor. Altă firmă a intrat în faliment, deci urmează vânzarea acesteia unei alte companii eligibile ca domeniu de activitate. Profilul de producție al oricărei activități desfășurate în Parc trebuie să fie puțin poluant și să nu afecteze activitatea celorlalte firme concesionare. S-au înregistrat și situații de faliment sau insolvență, caz în care firmele sunt în reorganizare. Va fi un mare succes și pentru noi, reușita reorganizării firmelor aflate în insolvență.

În total au fost încheiate 38 de contracte

de concesiune, iar din 2005 încocoace s-au reziliat 15 contracte. Acum sunt 23 de firme și 26 de contracte în derulare, pentru că unele firme au ocupat o parcelă, după care și-au extins activitatea, de exemplu: West Tipo International, Prospero, Stada Hemofarm.

Gradul de ocupare al PITT este astăzi de 88%. Suprafețe libere sunt: un hectar și o parcelă de 2.000 mp care se vor elibera până la sfârșitul acestui an, ele nefiind libere de sarcini în prezent (3 contracte au încetat, urmând radierea contractelor de concesiune din CF, pentru scoaterea la licitație a parcelelor). Se preconizează ca pe suprafața care rămâne liberă, de 1,3 ha, CJ Timiș să realizeze un parc de software cu finanțare nerambursabilă ceea ce ar readuce parcul în obiectivele inițiale menționate. Totuși, dacă o nouă firmă intenționează să realizeze o investiție mare, de minimum 10 milioane de euro, desigur că se pot discuta și analiza beneficiile pentru ambele proiecte.

Cum a fost la început?

Nicoleta Tisu: În primul an de operare (ultimile 3 luni ale lui 2004) a fost operaționalizată structura de management și administrare a parcului în cadrul ADETIM și ne-am concentrat în special pe promovarea ofertei parcului, pentru a atrage investiții conform unui grup țintă restrictiv, potrivit căruia aveau acces în Parc doar firme din domeniul software, IT&C, automotive și electronică-electrotehnică. În primele 6 luni nu s-a reușit încheierea nici unui contract în condițiile menționate și a unei oferte exclusive de concesiune, la un preț de minim 4 euro/mp. În aceste condiții s-a decis lărgirea domeniilor care pot avea acces în PITT și totodată, la propunerea ADETIM, s-a aprobat un pachet de facilități flexibilizând oferta parcului. Tariful minim de concesiune a rămas 4 euro, acesta fiind condiționat de necesitatea recuperării investiției în perioada calculată de ocupare a parcului. Setul de facilități acordate a constat în: posibilitatea cumpărării terenului după 11 ani (perioada necesară recuperării investiției), scutire de la plata redevenței de concesiune pentru primii doi ani, având în vedere că realizarea investiției implică costuri mari pentru investitor. Se face o evaluare a firmei în funcție de anumiți indicatori ca: valoarea investiției, numărul de angajați, notorietate, vechime etc. Sunt firme care au avut 24 de luni de scutire, dar și firme care au avut doar 15 luni de scutire de la plata redevenței, sau chiar nu au mai beneficiat deloc de perioada de scutire din cauza nerespectării condițiilor contractuale. Alte facilități sunt: posibilitatea cumpărării terenului concesionat la data operaționalizării investiției, cu respectarea anumitor condiții, dreptul de utilizare temporară cu titlu gratuit, a sălilor de seminar, conferință, sau spațiilor de birou din pavilionul administrativ PITT.

În urma acestei politici de îmbunătățire și flexibilizare a ofertei parcului, interesul firmelor autohtone și străine a crescut foarte mult astfel încât parcul a înregistrat grad de ocupare de 100% în termenul estimat și angajat de ADETIM, respectiv 3 ani de la punerea în funcțiune.

În parc a intrat o companie cu prestigiu în zonă. Despre cine este vorba?

Nicoleta Tisu: Compania sârbească „Stada Hemofarm” este a 14-a firmă care a început activitatea în Parc. Cu ei s-a purtat cea mai lungă negociere. S-au decis foarte greu, dorind inițial să facă numai activitate de producție tablete medicament, dar în final s-au decis să realizeze și un laborator de analize, cel mai mare

laborator de analize medicamente din regiune și un laborator de microbiologie. Au o valoare a investiției de 6.000.000 euro. Este o firmă cu capital sârbesc 100% și sunt foarte serioși. Mai au o fabrică de medicamente la Vârșeț. Hala este gata, fiind printre cele mai mari din PITT, iar la finele lunii septembrie au operaționalizat noua investiție. S-au creat 30 de locuri de muncă pentru laboratorul de control medicamente și cel de microbiologie.

Ce trebuie să facă societățile care doresc să cumpere terenul?

Nicoleta Tisu: În momentul în care s-a operaționalizat investiția și începe activitatea de producție, conform termenelor asumate contractual, se efectuează o vizită la sediul firmei și se constată respectarea angajamentelor contractuale: începerea activității, prezentarea certificatelor care atestă respectarea valorii investiției și a numărului de angajați. Pentru a cumpăra terenul concesionat, firma e obligată să achite redevența aferentă a 11 ani, respectiv redevența negociată, de minimum 4 euro/mp/an +TVA, adică 44 euro pe mp, preț care se referă la infrastructura realizată, fără a include prețul terenului, cu utilități de tip industrial. Apoi se face o evaluare a terenului fără utilități și se negociază între părți, prețul de vânzare al terenului neviabilizat, intravilan extins. Negocierea directă are loc între CJT și firma concesionară, după aprobarea de către CJT a

prețului minim de vânzare teren neviabilizat. O singură firmă a cumpărat terenul până acum, la sfârșitul anului 2006.

Au fost discuții și despre extinderea parcului. De ce s-au oprit aceste planuri?

Nicoleta Tisu: Extinderea parcului a fost una dintre opțiunile analizate de către ADETIM și propusă CJ Timiș, însă nu s-a realizat pentru că, pe de o parte, PITT e limitat de canalul Beregsău, iar pe de altă parte celelalte proprietăți învecinate necesitau costuri investiționale foarte mari pentru achiziționarea terenului. Partea (terenul) din față, de la DN6, de aproximativ 5 ha, care s-a dorit să fie cumpărată inițial, este extrem de scumpă și s-a decis achiziționarea terenului de pe cealaltă parte a canalului, dar sunt destul de mulți proprietari și a fost dificilă negocierea cu fiecare în parte, unii nefiind interesați să vândă. A apărut criza economică și deocamdată s-a renunțat. Se dorea o extindere de până la 40 hectare, Parcul având acum 18 ha suprafață totală, din care 10 ha suprafață utilă (parcelată). Teoretic se poate merge spre o extindere pe orizontală de până la 40 hectare, sau o extindere pe „verticală”, ceea ce înseamnă investiții în operaționalizarea unor funcțiuni noi (parcul de software menționat, incubator de afaceri și centru de transfer tehnologic), pornind de la ideea că firmele private vor asuma și prelua rolul dezvoltării zonei Torontal, o dată ce noi am generat masa critică de concentrare a unor activități de producție și servicii (fapt demonstrat de altfel și de creșterea numărului de firme din vecinătatea PITT).

Cum a fost promovată activitatea de la PITT?

Nicoleta Tisu: CJT a pus la dispoziția ADETIM un buget anual pe perioada celor 3 ani pentru promovarea și marketingul ofertei PITT, pentru firmele străine și nu numai. Foarte mult a contat prezența firmei germane „Willy Kreutz” în PITT, pentru că au oferit o garanție suplimentară potențialilor concesionari, în aprecierea ofertei Parcului. Compania este numărul 1 în lume în producerea contactelor pin pentru lămpi fluorescente. E o afacere de familie, de trei generații, cu o tehnologie simplă și eficientă. Sunt foarte buni și e de admirat la ei că nu i-a afectat foarte mult criza. Au redus producția cu maximum 20 la sută aici, dar în Germania au scăzut mai mult.

Acum, cea mai utilizată metodă de publicitate este pagina web a PITT, contactele directe cu firmele interesate și faptul că se publică în ziar ofertele de concesiune parcele și închiriere spații în Pavilionul Administrativ PITT, aceasta fiind o obligație privind organizarea licitațiilor publice. Menționăm aici și publicitatea pe Aeroportul Timișoara unde sunt mulți străini, oameni de afaceri care vin direct de la aeroport să vadă despre ce e vorba. Asumăm acum că suntem deja cunoscuți în urma campaniei intense de marketing și promovare din primii 3 ani și că, în condițiile de austeritate bugetară, nu este ușor să obținem resurse noi pentru promovare.

Care e situația închirierilor în Pavilionul Administrativ?

Nicoleta Tisu: La Pavilionul Administrativ situația nu e așa de bună, gradul de ocupare a spațiilor de birouri fiind de doar 35%. Au fost ani întregi cu ocuparea Pavilionului 100%, cu 12,5 euro pe mp chirie, plus utilitățile care sunt în jur de 2 euro pe mp. Mai sunt doar patru firme chirișe acum. Avem întâlniri cu firme interesate de închiriere spații birouri, dar oferta pieței e mare și atunci preferă să închirieze în oraș. Costurile administrative ale PITT erau acoperite aproape integral din chiria pentru spațiile de birouri, la un grad de ocupare de 100%. Chiar cu întârzieri la plată și cu situația aceasta de criză, încasările la bugetul CJT, din redevență și chirii, sunt de trei ori mai mari decât costurile. Avem 11 spații de birouri libere acum, cu suprafețe cuprinse între 14 și 22 mp.

PITT nu este totuși un veritabil parc industrial. De ce?

Nicoleta Tisu: PITT nu are titlu de parc industrial, conform OG 65/2001, asta nu înseamnă însă că nu avem un parc industrial. Nu titlul îți conferă calitatea și funcțiunile, ci oferta pusă pe piață. Soluția adoptată la momentul promovării și operaționalizării parcului a fost apreciată ca fiind bună, fără acest titlu. În 2001, când s-a gândit realizarea acestui parc și obținerea titlului de Parc Industrial, cea mai importantă facilitate consta în scutirea de la plata taxei de scoatere din circuitul agricol, ceea ce nu era cazul PITT. Acum, avantajul este că firmele concesionare nu ar plăti impozitul pe teren și pe clădire, dar cu oferta de vânzare de teren, automat firma e obligată să își plătească taxele și impozitele, ca orice proprietar, chiar dacă-și desfășoară activitatea într-un parc industrial. De asemenea, condiția obținerii titlului de parc industrial este aceea de a avea o suprafață de minimum 10 ha, dar vânzând din teren, nu mai poate fi îndeplinită această condiție. De asta e delicat, firmele concesionare solicitând scutirea de la plata taxelor și impozitelor, dar uneori aplici un pachet de facilități, care anulează alte facilități. Titlul de parc industrial presupune, de asemenea, înființarea unei societăți private care să administreze parcul, ceea ce înseamnă costuri mult mai mari de operare. Tema ne-a preocupat la ADETIM, soluția aleasă însă a dat rezultate. Nici parcurile de la Freidorf sau Săcălăș nu au această titulatură. Acordarea titlului de parc industrial se face de către Guvernul României, Ministerul Dezvoltării Regionale, prin ordin al ministrului de resort.

A consemnat
Alina Sabou

GĂVOJDIA

„Avem zone industriale și de locuit pregătite la Lugojel și Jena”

Canalizare, rețea de apă, asfaltare, reabilitări de școli, modernizări de parcuri, azil de bătrâni – toate acestea intră în proiectele administrației locale din Găvojdia, după spusele primarului Dănuț Stoica. Unele sunt gata, altele așteaptă finanțare, iar altele sunt doar trasate pe hârtie.

„Anul acesta am finalizat canalizarea în Găvojdia și rețeaua de apă în localitatea Jena. Avem un proiect integrat pe 322 care a fost declarat eligibil, dar este nefinanțat deocamdată, sperăm să fie anul viitor, toate proiectele eligibile se vor finanța anul viitor. Acest proiect integrat conține mai multe proiecte mici, un azil de bătrâni la Găvojdia, reabilitarea căminului cultural, modernizarea gospodăriei de apă – pentru tratarea și filtrarea apei. S-a făcut asfaltarea drumului comunal 131 Găvojdia-Sălbăgel. Mai avem un proiect de amenajare de parc, depus pe programul de îmbunătățire a calității mediului, pentru realizarea de spații

buie să depunem banii anul acesta. Avem comune care stau foarte rău cu banii și până luăm cotele de finanțare de la ei, noi trebuie să dăm banii pentru că Phare se închide pe România. Am fost lider de proiect, am intrat în parteneriat pentru că nu aveam destui bani. Am luat două miliarde de lei vechi împrumut, cam atât ne-ar trebui să închidem proiectul. La fondurile europene nu e de joacă, atunci când ai termen limită cota de finanțare trebuie depusă, așa ne-am luat angajamentul și vrem să fim în regulă. Bani i-am primit, contractul a fost onorat și trebuie să ne onorăm și noi partea. Nu avem discuții contradictorii la nivelul comunelor. Proiectul de gestionare a deșeurilor va fi gata în decembrie”, spune Stoica.

În cadrul acestui proiect s-au cumpărat și pubele și coșuri stradale. Pubelele au fost împărțite la fiecare comună. Deșeurile sunt strânse de mașinile speciale din toate localitățile și sunt depuse la Lugoj, deocamdată. Primarul se teme că după deschiderea gropii de gunoi de la Ghizela vor fi costuri foarte mari și, de aceea, speră că la Lugoj va rămâne, totuși, o stație de transfer. „După ce se va închide, vom avea costuri foarte mari pentru a le duce la Ghizela. Cred că va fi până la urmă o stație de transfer la Lugoj, așa ar fi normal. Lugojul produce foarte mult gunoi, vor ieși niște costuri enorme, trebuie gândită o stație de transfer. Taxele

astea nu le putem colecta dacă le creștem. Trebuie să fie stație și acolo, doar e al doilea municipiu din județ. Noi oricum vom colecta gunoiul cu aceste mașini, undeva vom fi arondați pentru a face un transfer. Anii trecuți colectam cu căruța. Costurile vor crește puțin, dar dacă lucrăm în mai multe comune, menținem costurile scăzute, dar dacă vor crește distanțele, vor crește și sumele”, precizează edilul.

verzi. Avem și un proiect de sală de sport școlară, la Compania Națională de Investiții. A fost și licitat, așteptăm ordinul de începere a lucrărilor, care se va da probabil în primăvară. Avem în lucru bază sportivă comunală, care va fi finalizată tot la primăvară. Baza sportivă este chiar în curtea școlii, am avut o curte foarte mare acolo, e făcută pentru a beneficia copiii la educație fizică, s-a făcut un teren cu gazon sintetic și vestiare”, ne explică primarul Dănuț Stoica. În lucru mai este un studiu de fezabilitate pentru realizarea canalizării și a unei stații de epurare în satul Lugojel și canalizare în Jena.

Împrumut la CEC, pentru gestionarea deșeurilor

Proiectul de gestionare a deșeurilor a creat câteva probleme la Găvojdia. Împreună cu comunele Criciova, Nădrag și Știuca s-au cumpărat mașini pentru transportul gunoiului menajer, pe fonduri Phare. Tot proiectul a costat 500.000 de euro, dar Primăria Găvojdia a fost lider de proiect și și-a asumat achitarea unei sume de bani, reprezentând TVA-ul, pentru tot proiectul. Consiliul Local Găvojdia a decis să ia un împrumut de la CEC, în valoare de 200.000 lei, din care se vor achita și sumele restante. „La fiecare proiect e nevoie de cofinanțare, la fondul de mediu e 5 la sută, mai avem TVA la Phare. Am recurs și la un împrumut la CEC pentru finalizarea proiectului Phare, tre-

Primarul Dănuț Stoica:

totalului și concesiuni ieftine. Chiar dacă iei puțin pe concesionare, prin investiție se mai iau bani din impozitul pe clădiri, 35 la sută din impozitul pe salarii intră în bugetul local, se creează locuri de muncă. Avem și planul urbanistic finalizat, cu extinderea intravilanului”, ne-a detaliat Stoica.

Drumuri spre Sălbăgel

Sălbăgel este o localitate mai retrasă care ține de Găvojdia. Pentru locuitorii de acolo, primarul Dănuț Stoica spune că s-a inclus un proiect pentru asfaltare. „Cea mai mare bucurie pentru cei de acolo ar fi să se asfalteze drumul dintre Găvojdia către ei, drumul este foarte bine întreținut, dar dacă o să avem asfalt sperăm să aducem și un autobuz. Posibilitate de navetare cu mașina este, dar mulți locuiesc în Lugoj, acolo au rămas foarte mulți bătrâni. Nu e la distanță mare de Lugoj și cred că se va repopula dacă va fi asfalt”, concluzionează primarul din Găvojdia.

Alina Sabou

LA DETA VIN ELVEȚIENII!

Orașul Deta a atras, în ultimele luni, o serie de investitori importanți în oraș, iar primarul Petru Roman spune că șomajul este scăzut și asta datorită celor trei întreprinderi care oferă 1.800 de locuri de muncă.

Petru Român

„Urmează ca în curând să se deschidă o fabrică de aluminiu la Deta, o investiție elvețiană de circa 50 de milioane de euro. Aici vor fi create circa 300 de locuri de muncă. Am creat condiții pentru investitori punând la punct infrastructura, cu bani europeni. Tot cu bani europeni am asfaltat drumurile din Opațița. Urmează să investim într-un nou stadion și în Casa de cultură”, a declarat Petru Român, primarul Detai.

Administrația locală a mai câștigat un proiect în valoare de 800.000 de euro, în colaborare cu orașul Vârșeț din Serbia pentru iluminarea arhitecturală a principalelor clădiri din cele două orașe. În lucru se află documentația pentru amenajarea unui Parc Industrial.

S.A.

BUZIAȘ

Orașul apelor minerale încearcă să se adapteze la cerințele moderne

„Lucrările s-au terminat când au sărăcit ceilalți”, ne spune primarul orașului Buziaș, Alger Ilaș, în timpul discuției despre viața din această localitate timișeană. Ilaș a făcut referire la investițiile care s-au făcut, sunt în desfășurare, cele care nu au început din lipsă de bani, dar și la cele care au început și nu s-au mai terminat niciodată din cine știe ce motive. Situația e grea în orașul care a devenit faimos în regiune și în țară datorită apelor sale minerale.

Facilități de secol XXI

De orașul Buziaș mai aparțin satele Silagiu și Bacova, unde anul viitor ar trebui să înceapă lucrări pentru a se introduce apa și canalizarea. Actele pentru această investiție sunt gata, iar Consiliul Județean a acordat un sprijin important deoarece a cuprins orașul în programele de obținere a fondurilor pentru aceste lucrări. „Pentru Bacova, licitația va avea loc la finele acestui an. Este a doua oară când încercăm pentru că prima dată firmele s-au dat în judecată și au fost contestații. Pentru Silagiu suntem avansați cu studiul de fezabilitate pentru apă și pornim un studiu pentru canalizare și stație de epurare. La apă avem deja forajul și asta tot cu sprijinul CJT. Sperăm ca în iarna aceasta să îi dăm drumul la licitație, să avem aceste studii și, în același timp, introducem studiul integrat, să îl depunem în accesarea de fonduri. Finanțarea este asigurată pe fondurile de la CJT. Noi pregătim lucrarea, dar cel care va câștiga va primi banii când vin și i se va spune asta. În același timp, mai avem un proiect pe care vrem să îl depunem, să se asigure fonduri europene pentru realizarea infrastructurii terane, asfalt în toată localitatea Buziaș, la Bacova și la Silagiu. O să fie făcut un alt strat de asfalt, avem toate studiile necesare”, precizează primarul Alger Ilaș.

Parcul mai așteaptă refacerea

În acest proiect mare e cuprins și parcul pe unde s-au plimbat, cu siguranță, cel puțin o dată, timișenii. Parcul riscă însă să nu aibă un viitor la fel de fericit pe cât i-a fost trecutul. De ani de zile, există lupte în instanță pentru retrocedarea sa. „Parcul este revendicat de familia Muschong, o nepoată a urmașilor din Germania. A fost o perioadă în care au fost tot felul de contre, au vrut să primească în natură, eu ca primar și ca om nu am dorit așa ceva, și nici Consiliul Local. Guvernul trebuie să treacă

parcul din domeniul public în privat, dar apoi i-am convins să obțină acțiuni la Fondul Proprietatea. Nu știu ce se întâmplă acolo, dar dosarul a fost trimis înapoi. Noi am avut un proiect de reabilitare și de la Cartea Funciară ni s-a spus că e revendicată și atunci a fost respins”, ne spune edilul local.

Acesta dorește în primul rând refacerea Colonadei, care s-a deteriorat foarte mult în ultimii ani. O cauză este și joaca tinerilor care se dau cu patinele cu roțile și se lovesc de galeria de coloane. „Pentru Colonadă am avea nevoie de 30 miliarde de lei vechi ca să o facem, dar avem nevoie de avizul Cultelor, pentru că este patrimoniu. A o reface în starea ei presupune și tot felul de expertize, pe lângă proiectul care va fi pentru ea, deoarece lemnul, calitatea și forma lui sunt foarte delicate și nu prea se mai fac acum. Pentru parc ar trebui un milion de euro”, explică primarul.

Parcul-pădure care odinioară era plin de oameni ieșiți la plimbare are probleme „de vârstă”, mulți copaci fiind bătrâni și bolnavi din cauza stratului de apă foarte ridicat. „Stejarii nu își bagă rădăcina în adâncime. Mai e și vechimea lor și alți factori care determină o

Centura orașului Buziaș se face pe bani europeni și trebuie să fie gata în 2012

osificare a lui, o împietrire a sevei și la un moment dat nu mai are putere. Dacă vin vânturi, e periculos. Au căzut doi copaci care nu credeam că vor cădea, erau drepti. Nu s-a întâmplat niciun eveniment. Vrem să facem amenajări, poenițe, cândva era și un lac. La rădăcinile copacilor trebuie puse sisteme de irigații moderne, ca să reziste mai mult. Noi am avut un studiu pentru parc, dar este simplist”, adaugă Ilaș.

„Vrem să diversificăm produsele turistice de la Buziaș”

Interviu cu Sorin Munteanu, consilier județean și director SC „Tratamente Balneare” SA Buziaș

– Ce investiții s-au făcut în acest an la „Tratamente Balneare” Buziaș și ce va urma în 2011?

– În ceea ce privește investițiile prevăzute în strategia de dezvoltare a stațiunii, anul acesta au fost date în folosință piscina acoperită, cu dimensiuni semi-olimpice, prevăzută cu jocuri de apă, și două jacuzzi, sala de conferință cu o capacitate de 312 locuri, cu toate dotările necesare. Sala face parte dintr-un proiect integrat „Complex hotelier Buziaș - spa & conference” și continuarea lucrărilor la hotelul Buziaș din cadrul aceluiași proiect. Toate investițiile de anul acesta, finalizate și în curs de finalizare, s-au ridicat la aproximativ 3 milioane euro. Totalul investițiilor făcute din 2006 până în prezent este de peste 7 milioane euro.

– De câțiva ani s-au făcut modernizări și se dorește captarea unui alt sector de turiști, companii care să facă team-building-uri de exemplu, în plus față de pensionari. Cum a mers anul acesta planul de a întineri clientela?

– Ne dorim atragerea altor segmente de turiști, prin pachetele diversificate pe care le promovăm, dar de bază rămâne pachetul de tratament cardio-vascular, fie profilactic, fie post-operator, nu neapărat adresate pensionarilor sau celor sosiți prin Casa Națională de Pensii. Din pachetele promovate reamintesc „O săptămână de refacere”, programul „Hai la bai!”, wellness „Un Weekend la Buziaș”, ș.a.m.d., precum și pachete pentru grupuri,

traininguri, team-building, astfel încât veniturile încasate din activități separate de cele prin Casa de Pensii ating aproximativ 50% din total venituri. Preocupările noastre sunt îndreptate spre o cât mai mare diversificare a produselor turistice, prin investițiile realizate și cele care sunt în programul investițional, în curs de execuție, de atragere a turiștilor de toate vârstele.

– Ce demersuri s-au făcut, eventual cu Primăria Buziaș sau alte autorități locale, județene sau naționale, pentru promovarea turistică a stațiunii Buziaș la nivel național sau chiar regional?

– O colaborare bună am avut cu CJ Timiș care la toate acțiunile și târgurile de promovare județeană sau regională, am fost prezenți cu materiale publicitare, Buziașul fiind bine reprezentat. Cu Asociația de Dezvoltare pentru Buziaș (ADZ-Buziaș) ai cărei membri suntem, împreună cu Consiliul Local Buziaș, CCIAT, S.C. Phoenix Ape Minerale Buziaș, Consiliul Local Sacoșu Turcesc, CARP am depus proiecte transfrontaliere atât cu Ungaria prin Primăria Mako, precum și Serbia prin Novo-Milosevo. Cu sprijinul CJ Timiș, am organizat tabăra internațională de pictură Buziaș, ediția a doua „Sănătate pictată”, precum și Festivalul Paprikașului și Vinului, tot la ediția a 2-a, evenimente de succes.

S.A.

Probleme fără rezolvare

La categoria „probleme care nu se știe cum se pot rezolva” șirul este lung. Primarul menționează transportul deșeurilor la groapa de gunoi de pe raza comunei Ghizela, transport care va crește mult costurile și, implicit, prețurile aplicate populației. Mai complicat și fără aparentă finalitate este faptul că sala de sport a fost licitată la Compania Națională de Investiții, a fost câștigată acum 4 ani, s-a început lucrarea, s-au făcut consolidări exterioare și a rămas așa, fără niciun fel de conservare. „Este încă în patrimoniul CNI, dar totul este furat de pe acolo. Am discutat cu parlamentarii de aici, dar de trei ani este tot așa. Am fost și la Ministerul Dezvoltării, am avut întâlniri cu orașele-stațiuni, am făcut memorii, nu pentru mine, pentru oraș, pe mine nu mă interesează cine va face sala aceasta. Orașul este cunoscut datorită apei minerale, a băilor. Trebuie acoperiș, s-au scos și podelele, rețeaua de apă s-a stricat. Au și săpat în lateralele colțurilor și au lăsat niște gropi unde pot cădea copiii. Am adus piatră și am acoperit să nu se întâmple vreo nenorocire”, spune Alger Ilaș.

Ca și când cele două chestiuni nu ar fi de ajuns, Ilaș pomenește de un fenomen vechi parcă dintotdeauna. Sătenii din jur abandonează printre blocurile din Buziaș puii de câine, de milă să nu îi omoare. Principiul că viața e mai frumoasă la oraș nu se poate aplica bietelor animale, care reușesc să pornească certuri adevărate între vecinii care nu vor să mai vadă câinii și cei care îi hrănesc și îi îngrijesc.

„Avem și probleme cu infrastructura, nu este bună. Liniile ferate nu aduc turiști. S-au făcut anumite legături pe infrastructură, dar acum e o chestie de marketing. Trebuie să se întinerească pentru că a rămas o stațiune de oameni bătrâni. Stațiunea nu are fonduri, ofertă de divertisment nu există, se închid și restaurantele și barurile. Nici la piscina cu apă minerală nu vin foarte mulți, apa este din pământ, are proprietățile ei importante, dar nu este plăcută la vâz, ar trebui investiții să se filtreze și e rece. E o zonă cu aer curat, ar trebui ca timișorenii să vină aici”, spune Alger Ilaș.

Lista de probleme poate continua, din păcate. „Cele două baraje care protejează Buziașul de inundații necesită lucrări de reabilitare. Ele aparțin de Apele Române, e o problemă majoră. Dacă se întâmplă să cedeze unul, o să vină apa până la primărie”, încearcă să sensibilizeze primarul.

Economie în amorteală

Doă societăți sunt importante de zeci de ani pentru viața economică a orașului Buziaș: fabrica de apă minerală și stațiunea de tratament balnear. Niciuna nu a excelat în acest an de criză, primarul precizând că la fabrica de îmbuteliere s-au făcut concedieri. Există producție, dar produsul nu este promovat atât de bine încât să iasă în evidență pe rafturile magazinelor, printre zecile de branduri de apă minerală. „Au făcut și concedieri la societatea de tratament balnear, apoi în iulie-august nu au fost prea mulți clienți. Singurul lucru ce merge destul de bine e hotelul Silvana, ce ține de Ministerul Muncii, este al Casei de Pensii, unde sunt dirijați pensionarii. S-au făcut multe investiții în stațiune, dar lucrările s-au terminat când au sărăcit ceilalți”, subliniază primarul Buziașului.

Vestea bună a venit de la o mare companie care produce în acest oraș componente la motoare liniare, firmă care a început să se dezvolte și mai angajează oameni. „Firmele care au profil în construcții nu merg bine, fabrica de pantofi are aceeași situație. Multă forță de muncă vine din altă parte, nu știu de ce, asta e politica firmei, unii vin de la Timișoara. La fabrica de pantofi vin de pe sate, salariile sunt mici, mulți din Buziaș se duc la Timișoara la muncă. Avem o forță de muncă calificată și pe partea de electromotor, și pe partea de pantofi, pentru că am avut înainte. Beneficiem de existența unor întreprinzători care cultivă pământurile libere, e important, pentru că nu sunt pârloage. Nu o duc nici ei bine pentru că subvențiile nu le vin, nu au cui să vândă, primesc bani puțini pentru produse. Mai sunt investiții pe zona de vie. Au vreo 60-70 ha grupate. Se face treabă, au început să arate dealurile ca și niște vie adevărate”, ne precizează primarul Alger Ilaș.

Alina Sabou

Comuna Sânanndrei în sărbătoare

Trei evenimente marcante: Ziua Sfântului Apostol Andrei, 780 de ani de la atestarea documentară a localității și Ziua Națională a României au fost îngemănate la Sânanndrei, sub sceptrul unei sărbători de excepție.

De Ziua Națională a României, 1 decembrie 2010, la o zi după sărbătoarea Sfântului Apostol

Celebrarea sărbătorii a început la Biserica Ortodoxă din Sânanndrei cu un Te Deum oficiat de preotul Ioan Jurca. Apoi a fost dezvelită și sfințită placa aniversară „Sânanndrei 1.230 – 2010”, placă fixată pe frontispiciul Școlii cu clasele I-VIII Sânanndrei. Sărbătorirea a continuat cu o întrunire la Căminul Cultural, cu participarea istoricilor Ioan Hațegan și Vasile Lupaș. Întâlnirea a continuat cu un frumos program artistic susținut de elevii școlii de la

multe aspecte distincte: unul spiritual, prin Te Deum-ul slujit de preotul Ioan Jurca, de la Biserica cu Hramul Sfântul Andrei din Sânanndrei, unul istoric prin alocuțiunile scriitorilor și istoricilor Ioan Hațegan și Vasile Lupaș, unul aniversar prin dezvelirea plăcii de marmură de la școală, unul cultural prin prezentarea cărții lui Vasile Lupaș, unul patriotic, prin programul dedicat Zilei Naționale a României, unul artistic prin programul susținut de tinerii din comună și unul trupesc prin agapa de la sfârșitul întâlnirii, când prin grija primarului Dorel Demea a fost oferită celor prezenți tradiționala fasole cu cârnați.

Primarul comunei Sânanndrei, Dorel Demea, a precizat că traversăm vremuri grele și nu este ușor de nimeni, spunând: „Am încercat să fiu aproape de tineri pentru că ei sunt viitorul nostru!”.

Apoi a prezentat alocuțiunea dedicată multiplei sărbători: „Celebrarea a 780 de ani de la prima atestare documentară a Sânanndreiului este un prilej de mândrie locală, comuna noastră fiind una dintre cele mai vechi așezări din Banat sau chiar din țară atestată istoric. Pe un document din anul 1230, Sânanndreiul apare ca fiind, împreună cu alte 24 de sate, în stăpânirea Capitlului din Arad. Capitlul era o instituție care conducea activitatea unei biserici sau mănăstiri catolice. Doi ani mai târziu, în 1232, apare sub titulatura de Sancto Andreas în documente papale. Avem în spate aproape opt secole de istorie, ceea ce nu-i puțin lucru. Am

căutat în ultimul timp prin arhive documente referitoare la istoria Sânanndreiului și țin să-i mulțumesc pentru efort doamnei profesoare Despina Neusatz. Am descoperit lucruri interesante și mai puțin știute. Astfel, în 1773, pe aici a trecut Împăratul Iosif al II-lea. Nu mai trebuie să spun ce rol important a avut acest împărat în dezvoltarea Banatului. Numele Sânanndreiului apare în jurnalul de călătorie al celui care a rămas în conștiința poporului sub denumirea de Bunul Împărat. Un popor care nu-și cunoaște istoria e ca un copil care nu-și cunoaște părinții, spunea marele istoric Nicolae Iorga. Noi trebuie să ne cunoaștem istoria, pentru a privi mai încrezători spre viitor. Ca primar al Sânanndreiului, m-a preocupat foarte mult trecutul localității, tradițiile sale, dar mă preocupă și prezentul, dar mai ales viitorul său, al copiilor de aici. În acest moment se construiește Casa cu tradiții, un loc care va deveni un muzeu al satului. Tot acolo vom avea câteva încăperi unde oamenii pot să se adune la o vorbă. Investind în această casă, am investit în tradiția și istoria localității noastre. Inclusiv clădirea în care va funcționa muzeul este una dintre cele mai vechi din comună, având peste 200 de ani, pe vremuri funcționând aici casa parohială romano-catolică. La mulți ani, Sânanndrei!”

Petru Vasile Tomoiagă

Andrei, patronul spiritual al localității, și la peste trei sferturi de mileniu de la atestarea documentară a comunei, prin grija primarului de Sânanndrei, Dorel Demea, au fost organizate o serie de manifestări dedicate evenimentelor amintite.

Sânanndrei, precum și de Ansamblul Folcloric „Sorocul Bănănean” din localitate și de binecunoscuta solistă de muzică populară Felicia Costa.

Sărbătoarea de la Sânanndrei a îmbrăcat mai

Clădire modernizată pentru activitatea Primăriei Șandra

S-a realizat exclusiv din fonduri proprii, are funcțiuni moderne, birouri separate, locuri de parcare și este supravegheată video. Este vorba despre noua clădire în care funcționează, din 7 octombrie, administrația locală din comuna Șandra. Lucrarea a durat doi ani, timp în care în fostul CAP de pe strada Principală din Șandra, la numărul 6, s-au făcut renovări, amenajări, s-a recompartimentat totul, s-a pus gazon, s-au plantat arbori ornamental, s-au pus corpuri de iluminat fotovoltaice și s-a reamenajat curtea interioară. „Noul sediu are compartimente de contabilitate, taxe și impozite, registru agricol, asistență socială, urbanism, stare civilă, avem arhiva instituției, mai există un ghișeu pentru informații și plata taxelor locale, birouri, sala de sedințe a Consiliului Local, spații tehnice. În față este amenajată o parcare de 15 locuri. Clădirea este supravegheată video. Dorim ca la anul să realizăm un foisor pentru cununii în aer liber”, ne-a spus viceprimarul din Șandra, Luchian Savu.

În fosta clădire a primăriei, care nu mai era corespunzătoare pentru desfășurarea activității, s-a inaugurat un bibliotet, în parteneriat cu Biblioteca Județeană. „S-a făcut dotarea cu patru calculatoare, un video proiector, unde bătrânii și elevii vor avea acces liber la informații”, mai spune Savu. În cursul acestui an, la Șandra s-au mai făcut modernizări de drumuri, cu fonduri proprii sau de la Consiliul Județean. În plus, a fost finalizat Planul Urbanistic General, iar baza sportivă multinațională este în faza de ridicare. Tinerii cu vârste de până la 35 de ani primesc 133 de parcele de teren, 60 de asemenea terenuri fiind deja date în folosință gratuită.

S.A.

Chevereșu Mare

Apele de pe dealurile Vucovei provoacă inundații în comună

Interviu cu viceprimarul Chevereșu Mare, George Husariu

– Ce investiții s-au făcut în acest an la Chevereșu Mare?

– Pentru anul acesta am terminat introducerea rețelei de apă la Chevereș. Am primit 81.000 de lei pentru Vucova, tot pentru alimentarea cu apă, din cotele defalcate la TVA. Școala de la Vucova a fost reparată, au fost schimbate geamurile, s-au pus termopane, urmează să îi facem încălzire. Școala de la Chevereș s-a terminat anul trecut, este nouă. S-au mai pietruit drumurile prin comune. S-au mai făcut desecări pentru că au fost inundații. Ar trebui făcută canalizarea pe Chevereș, este o investiție foarte mare. La Dragșina s-au forat fântâni, dar nu avem fonduri pentru alimentarea cu apă. Proiectul nu e făcut încă, dar vom începe. Pentru canalizare am început proiectul pe OUG 7, dar ni s-a aprobat numai alimentarea cu apă pe Chevereș și Vucova. Pe fonduri europene nu avem niciun proiect. Am depus pe măsura 322, dar nu s-a câștigat. S-a renovat și Primăria din bugetul propriu, a fost Ocolul Silvic înainte aici. Sunt lucrări începute în primăvară, mai e de lucru doar la exterior.

– Sunteți destul de aproape de Timișoara. Care este situația din punct de vedere economic?

– Am avut o fabrică de tălpi, dar s-a desființat anul acesta, la început. Le mergea tot mai rău. Au fost vreo 40 de angajați, benzinăria s-a desființat și ea. Brutăria ce merge bine, sunt 25-30 de angajați, distribuie pe o rază mare. Mai avem o fabrică de mobilă mai mică, unde sunt până la 10 angajați. Avem investitori în agricultură, un italian are în jur de 400 de hectare, care sunt lucrate. Spre Bacova s-a făcut și o hală, a adus utilaje. Nu avem un buget suficient pentru comună, dar nu au fost probleme de salarii, s-a plătit și iluminatul. Dacă rămânem restanți la iluminat, nu avem voie să plătim salariile. La intrare în Chevereș s-au construit case, acum dăm locuri pentru tinerii căsătoriți, la Dragșina. Acolo avem 20 de loturi, iar la Chevereș avem loturi în concesiune, sunt date către persoane care au dorit să își ridice case. Sunt vreo 40 de locuri de casă, în două zone. Am avut cereri pentru a primi case și la Vucova, dar acum urmează să facem proiecte și pentru ei. Vedem cum le vor face, fiindcă fierul beton s-a ieftinit într-o vreme, apoi s-a scumpit din nou.

– Aveți o problemă cu inundațiile...

– Da, inundațiile vin de pe dealurile de la Vucova, dinspre Nițchidorf. Împreună cu Apele Române dorim să se facă o decolmatăre a canalelor. La Vucova este un pod ca un arc, este vechi și am dori să se facă un proiect pentru un pod nou. În 2005 au fost inundații câteva zile bune, de a ajuns apa până la Dragșina.

– Pădurea de la Chevereș era un loc preferat de Nicolae Ceaușescu. Știți ceva povești vânătoarești din acele vremuri?

– Eu lucram la Timișoara pe atunci și când venea Ceaușescu ne dădea ordin să îl așteptăm. Venea și împușca mistreți, a venit și Iosif Broz Tito odată. Ceaușescu avea camera lui, la cabana din pădure. Era foarte frumoasă, avea scaune sculptate, șemineu, acum este reabilitată. Venea o dată sau de două ori pe an, de obicei toamna. Tot peste 50 de mistreți împușca, avea gonași care îi duceau pe standuri. Acum vin străinii la vânat, italieni, francezi, nemți, austrieci.

A consemnat Alina Sabou

PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE

Investițiile realizate pe bani europeni au fost analizate de ministrul Dezvoltării, Elena Udrea, și de ministrul de Externe, Teodor Baconschi, la Timișoara, la începutul lunii noiembrie. Cei doi au fost primiți la Consiliul Județean Timiș în noua sală multifuncțională din corpul nou al clădirii. Din delegația Comisiei pentru Dezvoltare Regională - REGI au mai făcut parte parlamentari europeni, precum și secretari de stat.

La întâlnirea de la CJ Timiș, Elena Udrea a vorbit despre stadiul proiectelor câștigate pe fonduri europene și despre neajunsurile sistemului de care profită societățile comerciale. „Până în noiembrie, au fost depuse 7.379 de proiecte în valoare de 10 miliarde de euro. Plățile făcute pe Programul Operațional Regional se ridică doar la 510 milioane de euro. Nerespectarea calendarului de rambursări

afectează rata de absorbție. Au fost probleme independente de Autoritatea de Management, probleme la

procesul de achiziții publice, nu s-a respectat calendarul de rambursări, asta afectează rata de absorbție.

Până la finele anului ne-am asumat o țintă de 3 de miliarde de euro pentru contractare pe care sigur

o vom depăși. Până în iunie 2011 vrem să terminăm toate cele 4,3 mld. euro de contractat și apoi să

ne concentrăm pe absorbția fondurilor”, a spus Udrea.

Eternele contestații care se fac

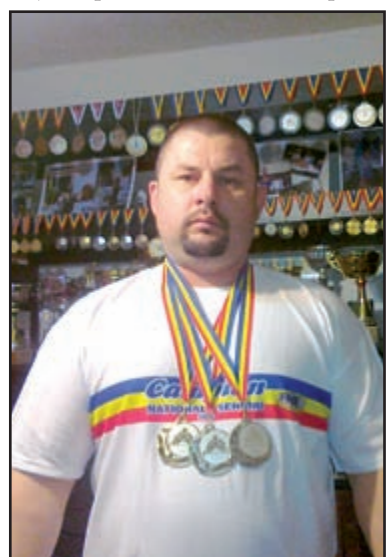
sunt, în opinia demnitarului, doar motive de șicană a autorităților contractante și a câștigătorului ini-

țial. „În România este o practică greșită a societăților comerciale de a contesta orice licitație chiar dacă nu există un motiv real. Motivul este acela de a șicana autoritatea contractantă și câștigătorul inițial al procedurii. E o practică pe care o găsim în România, dar și în alte țări a fost la fel la început”, a adăugat ministrul Dezvoltării. Discuțiile s-au axat și pe regionalizare, însă Udrea a precizat că până în 2013 nu se va face o împărțire a României în regiuni. „Din punctul de vedere al ministerului această împărțire, care credem că va fi necesară, trebuie să aibă ca prim scop o mai mare eficiență și o implicare mai directă asupra unei mai bune absorbții a fondurilor”, a precizat ministrul Dezvoltării. Elena Udrea și delegația au vizitat și Băștionul „Theresia”, lucrare finanțată din bani europeni.

A.S.

AUR ȘI ARGINT PENTRU MAESTRUL SPORTULUI SORIN CAZACU

Timișoreanul **Sorin Cazacu** s-a întors cu 3 medalii de argint de la campionatul național de haltere de la Onești desfășurat în luna noiembrie 2010. Cazacu a reușit performanțe de 145 kg la smuls, 180 kg la aruncat și un total de 325 kg. La competiția națională de la Onești au participat în jur de 50 de sportivi de la 20 de cluburi. Mastru al sportului, alintat de presa locală cu numele de „Hercule de Banat”, Sorin Cazacu a ajuns la treizeci și opt de medalii în competițiile interne de haltere, la șapte în cele internaționale și a obținut patru locuri doi în Cupa României

În context, trebuie subliniat faptul că la doar câteva săptămâni de la înființare, clubul timișorean de powerlifting **Argus Mag** a cucerit nu mai puțin de 20 de medalii la campionatul național de **powerlifting** desfășurat la Alba-Iulia în perioada 27-28 noiembrie 2010. Delegația timișoreană a cucerit 9 medalii de aur, 6 de argint și 5 de bronz la cele patru categorii, genoflexiuni, împins culcat, îndreptări și total: Levente Revesz – 4 medalii de aur, **Sorin Cazacu** – 3 medalii de aur și un argint, Daniel Pastor – 1 aur, 1 argint și 2 medalii de bronz, Silviu Popșa – 1 aur și 3 medalii de argint și Cosmin Căpușan – 1 argint și 3 medalii de bronz au fost performerii echipei. Mai mult, Sorin Cazacu a cucerit aurul și în clasamentul Open. Clubul Argus Mag a încheiat pe trei competiția, dintr-un total de 15 cluburi afiliate.

Cel mai tânăr participant la campionatul național de **powerlifting** a fost juniorul timișorean Alexandu Cazacu (13 ani, elev în clasa a VI-A la Școala cu clasele I-VIII „Avram Iancu” din Timișoara), participant la seniori și care a reușit cu acest prilej trei recorduri persoanele de excepție pentru vârsta lui: 115 kilograme la genoflexiuni, 115 kilograme la îndreptări și 45 kilograme la stilul împins din culcat.

M.B.

PREMII PENTRU SPORTIVII DE FRUNTE AI JUDEȚULUI TIMIȘ

Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Timiș a stabilit ierarhiile finalului de an. Astfel, pe baza performanțelor obținute în 2010, prioritate având competițiile internaționale,

titlul de sportivul anului a revenit atletei Adelina Pastor, una dintre speranțele României pentru Jocurile Olimpice de la Londra. Pe locul al doilea în topul DJSTT s-a clasat canotorul Cristian Parghie, urmat de gimnasta Diana Bulimar. Dacă anul trecut a împărțit locul întâi cu Cristian Parghie, de data aceasta Adelina Pastor a dominat topul olimpic, în timp ce antrenorul emerit Ioan Damaschin ocupă prima poziție în ierarhia tehnicienilor la această categorie.

Topul sporturilor neolimpice îl găsește în postura de lider pe navomodelistul Emilian Dan, așa cum s-a întâmplat de altfel și în 2009. Antrenorul anului a fost desemnată Niculina Dan. În ceea ce privește echipa anului, rezultatele obținute în 2010 plasează în pole-position echipa de lupte libere a Clubului Sportiv Municipal Lugoj, la sporturile individuale, respectiv, echipa de baschet juniori sub 18 ani a Clubului Sportiv Școlar Bega Timișoara, la sporturile de echipă. Titlul de antrenor al anului la categoria echipe îi revine lui Mihai Bolcu (baschet). Premiera sportivilor a avut loc în data de 15 decembrie, la Consiliul Județean Timiș, instituție care a alocat pentru acest eveniment suma de 100.000 de lei.

Așadar, Top olimpic - 1. Adelina Pastor (LPS Banatul Timișoara), 2. Cristian Parghie (CSȘ Bega Timișoara), 3. Diana Bulimar (CSȘ Timișoara), 4. Sonia Olaru (CSȘ Timișoara), 5. Adrian Cioancă (CSȘ Bega), 6. Vlad Cotuna (CSM Lugoj), 7. Andreas Niemershein (CSȘ Timișoara), 8. Bianca Blănaru (CSȘ Bega), 9. Vasilica Bălăceanu (CSȘ Timișoara), 10. Alexandru Vieru, 10. Constantin Măneran (CSȘ Timișoara);

Top neolimpic: 1. Emilian Dan (CSM Timișoara), 2. Alexandra Pop (UTK Timișoara), 3. Gheorghe Popa (CSM Timișoara), 4. Robert Manea (UTK Timișoara), 5. Cristina Dan (CSM Timișoara), 6. Alexandra Corbeanu (UTK Timișoara), 7. Lucian Dan (CSM Timișoara), 8. Alin Artenie

(CSM Timișoara), 9. Viorel Peagu (UTK Timișoara), 10. Robin Dragomirescu (CSȘ 1 Timișoara / AEM Luxten);

Antrenorii anului: Ioan Damaschin, Niculina Dan, Mihai Bolcu; Echipa anului (sporturi individuale): CSM Lugoj (lupte libere masculin) - Ivan Guidea, Valentin Popescu, Ioan Vremere, Andronic Dima, Valentin Cimponeriu, Nicolai Ceban, Daniel Gheorghe, Valentin Căpraruș, Alexandru Chirtoacă; Echipa anului (sporturi colective): CSȘ Bega Timișoara (baschet, U18) - George Toth, Leonard Filip, Zoran Milencovici, Ovidiu Mogosanu, Aref Kaed Gyori, Casian Todorov, Nenad Popov, Raul Covaciu, Ovidiu Udrea, Vlad Szekeli;

Mențiuni speciale: David Dobre (CSȘ Jimbolia), Andrei Heler (LPS Banatul), Carmen Dumitrescu (LPS Banatul), Larisa Sucan (CSȘ Timișoara), Radu Stanciu (CSȘ Bega), Alexandru Diaconu (CSU Timișoara), Cristian Văginiuc (CSȘ Lugoj), Levente Reves (CSM Timișoara), Dan Ilin (CSȘ

Timișoara), Sabina Balut (CSȘ Timișoara), Alexandra Ștefan (CSȘ Timișoara), Flavius Biea (CS Banatul Timișoara), Jasmina Petromaneant (CSȘ Bega Timișoara), Mark Stoian (CSM Timișoara), Alexandru Salau (CSȘ Timișoara), Valentin Niță (CSU Timișoara), Adeline Uță (CS AEM Timișoara), Ioana Iancu (CSM Timișoara), Camelia Crețu (CSM Timișoara), Sorin Cazacu (Argus Mag Timișoara), Cosmin Dumitrache (LPS Banatul), Cătălin Apintilete (CS Nimb), Ciprian Răpanu (CSM Timișoara), Andrei Savu (CSȘ Lugoj), Veronica Foișor (CSȘ Timișoara), Adrian Petrișor (CSȘ Timișoara), Diana Balintoni (CSM Lugoj), Ana Maria Hambele (CSM Lugoj), Bogdan Iepan (CSM Timișoara), Raul Tecușanu (CSȘ Timișoara).

Top sportivi cu deficiențe locomotorii: Dorina Vărgatu (CSHL Lugoj), Gabriela Nicola (CSHL Lugoj), Victor Doana (CSHL Lugoj), Emil Gama (CSHL Lugoj), Vasile Stoica (CSHL Lugoj);

D.L.

Premii în bani, diplome și plachete pentru oamenii de cultură din Timiș

Pianiști, muzicieni, actori, scenografi, învățători, scriitori, folcloriști, publiciști au fost premiați, în 3 decembrie, de către Consiliul Județean Timiș. A fost al nouălea an în care administrația județeană a cinstit personalitățile culturale ale Timișului.

Premiile au fost împărțite pe două domenii – pentru seniori și pentru tinerii artiști care promet. Premiile *Pro Cultura Timisiensis 2010 – seniori* au fost acordate, conform deciziei membrilor Comisiei de selecție pentru următorii: Sorin Petrescu – pianist, Dragoș Mihăilescu – pianist, Manuela Iana Mihăilescu – pianistă, Popescu Ioan Viorel – profesor (premiul s-a acordat post-mortem), Bela Kamocsa – muzician (acordat post-mortem), Petru Galiș – artist plastic, Aurora Simioncă – actriță, Dumitru Popescu – scenograf, Alexandru Winterfeld – scenograf, Jupan Stela – învățător, Lucian Alexiu – scriitor, Elena Todi Jurjescu – interpretă de folclor și Costa Roșu – publicist. Pentru fiecare în parte s-a prezentat un laudatio, iar beneficiarii sau apropiații ai acestora au primit o diplomă de onoare, o plachetă și 700 lei. Premiul este acordat anual pentru întreaga activitate desfășurată și pentru merite deosebite în promovarea artei

și culturii timișene.

Mai apoi, au fost premiați cu suma de 500 de lei, o diplomă de onoare și o plachetă și tinerii, în cadrul festivității *Pro Cultura Timisiensis 2010 – certitudini*: Dana Nicoleta Popescu – scriitoare, Andreea Foanene – artist plastic, Filip Petru – artist plastic, Romeo Ioan – actor, Sabina Bijan – actriță, Andreea Nistor – actriță, Szilagyi Agota – actriță și Puiu Marinela Munteanu – coregraf. Distincțiile au fost înmânate de consilierii județeni Dorin Hehn, Marius Cârceie, Adrian Negoită și Florin Răvășilă, de subprefectul Zoltan Marossy, precum și de directorul executiv al Direcției de Cooperare și Informatică din cadrul CJTimiș, dipl. ing. Răzvan Hrenoschi.

A.S.

Distincții anuale pentru elevi, studenți și profesori

Anual, în luna decembrie, CJT acordă unor elevi din județul Timiș premiile „PRO JUVENTUTE”, care au ca scop recunoașterea rezultatelor deosebite în diferite domenii de învățământ. Premiile sunt atribuite de Consiliul Județean, pe baza informațiilor furnizate de Inspectoratul Școlar al Județului Timiș. În cadrul manifestării „PRO JUVENTUTE” 2010 au fost premiați 99 de elevi și 133 profesori, care au primit plachete, diplome și sume de bani. Suma totală alocată pentru premierea elevilor a fost de 20.280 lei, iar pentru profesori, de peste 17.000 lei. Ceremonia de acordare a acestor premii a avut loc în 9 decembrie, în sala multifuncțională din noul corp al Palatului Administrativ, în prezența a zeci de elevi și profesori. Toți membrii Comisiei de Cultură din cadrul Consiliului Județean au înmânat premiile elevilor, studenților și profesorilor. Ca parte importantă a procesului de alegere a tinerilor

care au obținut rezultate școlare foarte bune, Inspectoratul Școlar General Timiș a fost reprezentat de către inspectorul școlar general Marin Popescu. Acesta le-a spus celor prezenți că intenționează să construiască, la Timișoara, un centru de excelență dedicat tocmai acestor tineri.

Criteriile de selecție au fost următoarele: participarea, cu rezultate excepționale, la olimpiade și concursuri naționale; participarea la concursuri și olimpiade internaționale și obținerea unor rezultate deosebite; rezultate de excepție obținute în procesul de pregătire școlară. În premieră vor fi premiați și 30 de studenți – membri ai Ansamblului folcloric „Doina Timișului”, care au câștigat marele premiu al Festivalului Internațional de Folclor „Wisla”, desfășurat în Polonia în perioada 29 iulie – 9 august. Suma totală alocată acestora a fost de 9.000 lei.

A.S.

Interzicerea soiei OMG, o măsură aberantă (II)

Începând din anul 2007, autoritățile din România au interzis cultivarea soiei RR. Prima consecință a fost că producțiile medii de soia au înregistrat valori sub așteptări, ceea ce a făcut ca suprafețele alocate acestei specii să scadă continuu. Fapt este că România s-a transformat dintr-o țară exportatoare de soia și șrot de soia într-o țară care importă astăzi cca 80% din necesarul de consum de proteină vegetală. Aceste importuri provin din soia modificată genetic, în cea mai mare parte din Brazilia, Argentina sau SUA. Din aceleași cauze, și în IMB (Insula Mare a Brăilei) suprafața pe care este cultivată soia a scăzut până la zero, în anul 2008.

Și totuși...

Analizând problemele care au apărut după eliminarea din cultură a acestei plante în IMB, s-a ajuns la concluzia că fără soia este aproape imposibilă realizarea unui asolament cât de cât rațional. Într-adevăr, amplasat după floarea-soarelui, la același nivel al costurilor de producție, grâul de toamnă produce mai puțin, în medie, cu 2,0 până la 2,5 t/ha. Din acest motiv s-a luat decizia reintroducerii soiei în cultură, fie și sub forma ei convențională.

În acest scop, în anul agricol 2008-2009 în IMB s-a însămânțat pe cca 500 ha soia convențională din categorii biologice superioare, pentru producerea seminței necesare înființării a 6.000 ha de cultură în anul 2010.

Recoltele medii, în intervalul 2007-2009, au fost însă cuprinse între 1.200 și 1.650 kg/ha, cu mult sub potențialul de producție al acestei culturi. Explicațiile acestor contraperformanțe sunt multiple. Principala cauză a producțiilor mici obținute pe unitatea de suprafață în cazul soiei convenționale este însă, fără îndoială, neputința cultivatorilor de a controla spectrul atât de larg de buruieni care apar, cresc și se dezvoltă pe parcursul perioadei de vegetație.

Producătorii agricoli nu au ambiția de a cultiva un produs biotehnologic, ci, pur și simplu, de a obține performanțe de neatins în condițiile folosirii varietăților convenționale. În ultimii ani, în IMB au fost încercate diverse scheme de erbicidare în cultura de soia convențională. Indiferent de schemă, au fost utilizate între șase și șapte erbicide, Roundup-ul fiind unul dintre acestea. Cantitatea totală de erbicide utilizată a variat între 12 și 15 l/ha, din care 4-6 l/ha au fost de Roundup, aplicat în 2-3 tratamente.

Cu toate eforturile depuse, aceste încercări de control al buruienilor nu au avut rezultate mulțumitoare. Urmarea: rezerva de buruieni după cultura soiei convenționale a crescut continuu, astfel încât astăzi valorile îmburuienării sunt foarte apropiate de cotele existente la începuturile activității. Cu totul remarcabilă este revenirea stufului, care găsește aici condiții deosebite de creștere și dezvoltare. Concomitent, s-a constatat și o depreciere accentuată a calității producției din cauza creșterii ponderii semințelor de buruieni în masa recoltei de soia. Din aceeași cauză s-a înregistrat și o creștere a umidității masei recoltate ce a impus efectuarea

unor procesări costisitoare, ca uscarea și condiționarea.

România este una dintre puținele țări din Europa care au condiții favorabile pentru producția de soia. Conform datelor FAOSTAT (Food and Agriculture Organization of the United Nations) (2006), cultivând soia pe 199,2 mii hectare, România era al treilea cultivator al acestei specii în Europa, după Rusia și Ucraina. Totodată, în 2006 România era și una dintre cele 9 țări din lume care cultivau soia transgenică. Aprobata încă din anul 2000, cultura soiei transgenice ocupa în țara noastră, în anul 2006, 137 mii hectare. Altfel spus, 69% din suprafața alocată soiei. Producția totală a fost de 345 mii tone, din care 250 mii tone au fost boabe de soia transgenică.

Rezultatele unor studii economice au evidențiat faptul că această cultură era mai profitabilă pentru fermierii din România decât pentru fermierii din toate celelalte țări în care era aprobată cultivarea soiei transgenice în scop comercial.

Odată cu intrarea în UE, România a fost obligată să renunțe la soia transgenică deoarece cultivarea acestui produs nu era aprobată în UE. De altfel, în UE nu sunt multe țări cultivatoare de soia, dar există un necesar de consum foarte mare. În consecință, această PMG (PMG – plante modificate genetic) nu este cultivată, dar produsul său este importat în cantități uriașe, sub formă de boabe și șroturi, din Argentina, Brazilia, SUA etc. Adică din țări mari cultivatoare de soia transgenică.

Respectând obligațiile asumate prin semnarea Tratatului de aderare, România a interzis cultivarea soiei modificate genetic pe teritoriul său. Urmarea imediată a fost scăderea drastică a suprafețelor pe care era cultivată soia, de la 190.200 hectare, în anul 2006, la 46.900 hectare, în 2009. Producția totală a scăzut de la 345.000 tone, în 2006, la 86.300 tone, în 2009.

Ca urmare a interzicerii cultivării soiei modificate genetic, marea majoritate a fermierilor români au renunțat la cultura soiei în general, considerând că sistemul de subvenții instituit nu este suficient de remunerator pentru a compensa lipsa de competitivitate a culturii varietăților convenționale. Desigur, scăderea suprafețelor cultivate și a producțiilor obținute a fost însoțită de creșterea importurilor de boabe și de șroturi de soia.

Analizând soldul balanței comerciale cu boabe de soia și produse derivate pe perioada 2001-2008, constatăm că, exceptând anul 2002, România și-a asigurat necesarul de ulei de soia, cu un excedent maxim de 22.647 t în anul 2006, și a reușit să exporte peste 42.000 t de boabe de soia în anii 2005 și 2006, după o lungă perioadă în care a fost importator net al acestui produs. În anul 2008, România a înregistrat din nou un deficit de ulei de soia, importurile fiind mai mari decât exporturile cu 2.752 tone.

În decursul întregii perioade analizate, România a fost importator net de șroturi de soia. Între anii 2001 și 2004, soldul cantitativ al comerțului cu acest produs a fost negativ, situându-se între 86.000 t și 11.000 t. În continuare, a scăzut la puțin peste

70.000 t în anii 2005 și 2006, după care a crescut spectaculos, în anul 2007, la 151.094 t și în anul 2008 la 248.774 t.

În termeni valorici, soldul balanței comerciale cu cele trei produse a fost negativ, atingând în 2007 94,483 milioane de €, din care 72 milioane de € se datorează importului de șroturi de soia, iar 22 mil € importului de boabe de soia.

Comparativ cu situația din anul 2006, în 2007 România a trebuit să facă eforturi valutare suplimentare însumând 60,5 milioane de € pentru a suplini cantitățile deficitare de boabe (peste 30 milioane de €), de șroturi (aproape 20 milioane de €) și de circa 10 milioane de € pentru uleiul de soia pe care nu l-a mai exportat.

În anul 2008, deficitul valoric al balanței comerciale pentru cele trei produse s-a accentuat. Diferența dintre soldurile comerciale 2008 și 2006 a ajuns la 117,353 milioane de €, din care 58,084 milioane de € s-au datorat importurilor suplimentare de șroturi de soia, 39,322 milioane de € au fost pentru importurile de boabe și 19,947 milioane de € pentru uleiul de soia.

În termeni reali, majorarea acestui deficit comercial se regăsește ca pierdere indirectă la fermierii cultivatori de soia, dar în special la cei care au trebuit să renunțe la soia transgenică.

Pierderile indirecte ale fermierilor sunt dificil de evaluat. Se pot face însă estimări, care trebuie interpretate sub rezerva acceptării ipotezelor de lucru. De exemplu, pierderile cauzate de lipsa din sol a azotului rezultat din activitatea bacteriilor ce trăiesc în simbioză cu soia au fost estimate la 1,1 mil. €, în anul 2007, și la 1,725 mil. €, în 2008.

Cheltuielile pentru efectuarea lucrărilor mecanice suplimentare în cultura soiei convenționale sunt de circa 30 €/ha. Prin urmare, pierderile totale cauzate de necesitatea executării acestor lucrări au fost de 2,3 milioane € în 2007 și de 4,14 milioane € în anul 2008.

Cheltuielile pentru combaterea buruienilor sunt greu de estimat, fiind direct dependente de cultură și de metoda de combatere adoptată.

Pierderile totale ale fermierilor în primii doi ani care au urmat interzicerii soiei RR au fost de 14,5 milioane € în anul 2007 și de 24,7 milioane € în anul 2008, fără a se lua în calcul și pierderile cauzate de creșterile cheltuielilor de combatere a buruienilor.

Interzicerea cultivării soiei transgenice a determinat:

- scăderea drastică a suprafețelor alocate soiei și, implicit, a producției de boabe;
- creșterea semnificativă a importurilor de soia, România redevenind importator net de boabe de soia, cu un efort valutar suplimentar de 60 milioane € în anul 2007 și de 117 milioane € în 2008;
- pierderea unui profit potențial de către fermierii de 11 milioane € în anul 2007 și de 20 milioane € în cel de al doilea an;
- pierderi indirecte cauzate fermierilor de 3,4 milioane € în anul 2007 și de aproape 6 milioane € în anul 2008, fără a lua în calcul eforturile suplimentare pentru combaterea buruienilor problemă.

Dr. Tiberiu LELESCU

CIOCOLATĂ CU ALUNE „MADE IN SECAȘ”

După jumătate de an de mandat în postul de primar al comunei Secaș, Simona Magdin, viața comunei a început să se revigoreze. Planurile de schimbare a unor situații care trenau de ani de zile sau erau ignorate s-au pus pe hârtie și au început să se miște. Una dintre cele mai stringente probleme a fost punerea în posesie a foștilor proprietari și a urmașilor lor, în comuna Secaș chestiunea fondului funciar fiind o problemă complicată. „Avem 20 de dosare care au fost puse în posesie la Secaș, iar la Crivobara 10-15 ha. Vrem să punem în posesie grupat, pentru că foarte mult teren e vândut la Crivobara și cei care au cumpărat doresc grupat. Am stopat titlurile de proprietate cam la 20 de hectare”, a precizat Magdin.

Chestiunea proprietății afectează însăși administrația secășeană, pentru că în această perioadă se fac demersuri pentru a se stabili granițele comu-

nei. Secașul se învecinează cu Brestovăț, Ghizela, Șiștarovăț, Ususău și Bara și, după documentele vechi, suprafața care i-ar aparține este mai mare decât cele 7.000 de hectare înscrise acum în acte. „Vrem să facem limita de hotar așa cum a fost la colectivizare, nu cum este acum. Avem 7.000 de hectare, vrem să mai recuperăm 1.000 de hectare care sunt în vecinătate. Sunt sute de hectare luate de Ghizela și pentru noi fiecare hectare contează”, a adăugat primărița aleasă în vara lui 2010. Cunoscută ca una din cele mai mici comune din Timiș, cu o suprafață mare, dar localnici puțini, Magdin a precizat că unul din planurile sale este să îi convingă pe cei care stau pe raza comunei să își refacă buletinele pe această localitate și să alăture celor peste 300 de cetățeni cu acte în regulă.

În privința stării economice a comunei, Simona Magdin a dezvăluit că firma investitoare

care are plantații de aluni în Secaș și la Ghizela dorește să deschidă o fabrică de ciocolată cu alune în zonă, mai ales că afacerea a mers bine și s-au extins. În întâmpinarea acestei dorințe a investitorului, Primăria Secaș a oferit și un teren, iar discuțiile continuă, pentru că avantajele sunt multe. Mai mulți secășeni lucrează deja la plantațiile de aluni.

Pentru tinerii care doresc să își construiască o casă nouă, dar și pentru alții, Primăria Secaș face demersuri de a scoate din circuitul agricol două hectare de teren care să fie concesionate pentru cei care vor să se stabilească la Secaș. „Dealurile satului Vizma sunt un potențial loc pentru a investi și în turism”, spune primarul Simona Magdin, în acest sens fiind inițiate deja proiecte pentru obținerea de fonduri europene.

A.S.

Microregiunea Țara Făgetului – dezvoltarea comunităților în scopul creșterii calității vieții locuitorilor

Microregiunea Țara Făgetului este așezată în vestul României, în partea estică a județului Timiș și partea estică a județului Arad (Comuna Săvârșin), fiind o regiune organizată în jurul orașului Făget, ca centru economic și centru care furnizează serviciile de bază pentru comunitățile locale. Teritoriul este străbătut de Drumul European E673 și DN7 – ca principala cale de comunicare auto.

Teritoriul Microregiunea Țara Făgetului a găsit ca oportunitate de dezvoltare și de finanțare care conduce indiferent de partener, public, privat sau sector civil la creșterea calității cetățenilor din microregiune, axa IV Leader din PNDR. În acest sens, pentru măsura 431.1, faza 1 au participat 20 de persoane din microregiune la cursul organizat la Băile Herculane, urmat apoi de cursurile de pe măsura 431.1, faza 2 organizate la Timișoara, unde au participat 4 persoane, număr record de participanți, comparativ cu celelalte teritorii, cursuri necesare pentru animarea teritoriului.

Comunele ce alcătuiesc zona sunt următoarele: **Pietroasa** (cu satele Crivina de Sus, Poieni, Fărășești), **Tomești** (cu satele Luncanii de Sus, Luncanii de Jos, Baloșești, Colonia Fabrică, Românești), **Curtea** (Homojdia, Coșava), **Margina** (Coșevița, Breazova, Zarani, Sintești, Nemeșești, Coșteiu de Sus, Groși, Bulza), **Făget** - oraș (Bătești, Brănești, Jupânești, Bichigi, Povergina, Bunea Mare, Bunea Mică, Temerești, Begheul Mic, Colonia Mică), **Baliș** (Fădimac, Bodo, Târgoviște), **Dumbrava** (Răchita, Bucovăț), **Mănăștiur** (Remetea-Luncă, Pădurani, Topla), **Nădrag** (Crivina), **Bethausen** (Cladova, Cliciova, Cătina, Leucușești, Nevrincea), **Bârna** (Botești, Botinești, Drinova, Jurești, Pogănești, Sărăzani), **Traian Vuia** (Sudriaș, Jupani, Susani, Săceni, Surducu Mic) **Fărdea** (Hauzești, Gladna Montană, Gladna Română, Zolt, Măticu-Mic, Drăgănești), **Savarsin** este formată din 9 localități și anume: localitatea de reședință Savarsin și satele apartinătoare Caprioara, Cuias, Halalis, Pârnești, Temeșești, Toc, Troas și Valea Mare.

Dintre organizațiile partenere ale Microregiunii Țara Făgetului, cu activitate regională și națională menționăm **Asociația pentru Dezvoltare Durabilă a Domeniului Regal și a Comunității Săvârșin** a luat ființă în anul 2002 cu sediul la Castelul Regal Săvârșin, sub patronajul membrilor fondatori: **Alteța Sa Regala Principesa Margareta României și a Alteței Sale Principele Radu de Hohenzollern-Veringen Duda** și are ca scop dezvoltarea durabilă prin acțiuni culturale și educaționale în conservarea, redefinirea și promovarea identității comunității locale și **Centrul de Asistență Rurală**. A luat ființă în anul 2000 și are ca scop dezvoltarea comunităților rurale. Membră a **Fundației pentru o Societate Deschisă**, Centrul de Asistență Rurală a derulat de-a lungul timpului, în microregiune o serie de proiecte și programe, printre care amintim: Programul Promotor local, Programul Telecentru, Proiectul SAERA (Strategie de Educare a Adulților din Mediul Rural), proiect finanțat prin programul Grundtwig II. CAR este membră a rețelei RuralNet – Rețeaua organizațiilor active în dezvoltare comunitară în România

Parteneriatul din GAL Țara Făgetului s-a cristalizat cu mult timp în urmă, mai precis cu un an în urmă, atunci când a fost depusă cererea de finanțare pe măsura 431.1 – faza 3, mai precis în luna octombrie a anului 2009. Acțiunile comune, concrete ale acestui parteneriat au avut loc prin întâlnirile partenerilor pentru scrierea și realizarea Strategiei/Planului de Dezvoltare Locală a Microregiunii Țara Făgetului. Acest document realizat participativ, de o mare importanță atât pentru microregiune cât și pentru fiecare partener a fost validat la

ultima activitate a proiectului depus în luna octombrie 2009 pe măsura 431.1 – faza 3 și finanțat.

Întâlnirile partenerilor nu s-au încheiat odată cu finalizarea proiectului ci au continuat. Astfel, în lunile august, septembrie și octombrie au avut loc întâlniri a tuturor partenerilor pentru pregătirea dosarului pentru finanțarea GAL-ului și pentru a pune bazele asocierii și constituirii Asociației Microregiunea Țara Făgetului. În acest sens, a fost deja rezervată disponibilitatea de denumire a viitoarei structuri asociative de tip ONG conform OG 24/2000 precum și realizarea actului constitutiv al Asociației Microregională Țara Făgetului. La întâlnirea cu partenerii ce a avut loc în localitatea Fărdea a fost stabilită și votată inclusiv structura de conducere, partenerii care vor face parte din Consiliul Director și a Comitetului de Selecție. Ultima etapa din acest proces de asociere urmând a fi constituirea legală, iar Asociația Microregiunea Țara Făgetului să primească personalitate juridică

Nr. Locuitori urban	Nr. Locuitori rural	Total locuitori	Suprafața totală	Densitate
7.263	26.657	33.920	1497	23
21%		Procent locuitori în orașe		

Zone cu Natura 2000 – 9 sate din comuna Săvârșin au situri Natura 2000, de asemenea Lacul Surduc este propus ca sit Natura 2000 (siturile Natura 2000 și ariile protejate sunt prezentate la Anexe – Hărți)

Zonă montană defavorizată – Nădrag, Pietroasa și Tomești sunt UAT incluse în Zona Montană defavorizată.

O singură UAT nu este inclusă în zonele NHV

Zona a fost grav afectată de restructurarea industrială, comunele Nădrag, Margina, Mănăștiur, Tomești fiind cel mai grav afectate de închiderea unor întreprinderi în domeniile: metalurgie, chimic, sticla, cherestea etc.

Plecând de la **Analiza SWOT** dezvoltată – în cadrul unui proces participativ cu toți factorii interesați de dezvoltarea microregiunii – tot în cadrul unui proces participativ a fost inițiată dezvoltarea Microregiunii pe următoarele direcții strategice:

1. Agricultură și silvicultură
2. Turism rural și agroturism
3. Tradiții și meserii
4. Infrastructură socială și edilitară

Pentru fiecare direcție au fost stabilite Obiective strategice obiective pe care:

- pe de o parte, le-am operaționalizat în cadrul **Planului de finanțare**
- pe de altă parte le-am gândit **integrat în cadrul unui plan de măsuri** care să faciliteze accesul la oportunitățile oferite și de alte proiecte structurale.

Planul de finanțare are următoarele caracteristici:

- Pune accent pe **INOVARE** – în evaluarea tehnică realizată la nivel local – INOVAREA este un criteriu important

de evaluare a proiectelor; propune proiectele integrate pe 2 măsuri din PNDR – Măsurile 121 și 313;

- Pune accent pe **COOPERARE** – atât prin finanțarea măsurii 421 (cu 3 proiecte – un proiect mai mult decât mediu preconizată în PNDR) cât și prin includerea **PARTENERIATULUI** ca modalitate de implementare a proiectelor – este criteriu de evaluare locală din grila de evaluare a proiectelor;
- **Integrarea măsurilor** din PNDR – planul de finanțare presupune finanțarea a 10 măsuri din PNDR;
- Pune accent pe sprijinirea **fermelor de semi-subzistență**;
- Pune accent pe **implicarea tinerilor în activități agricole și non-agricole** la nivelul microregiunii – 30% dintre beneficiari ca fiind tineri;
- Pune accent pe problemele de mediu – 30% dintre proiectele finanțate vor viza cel puțin o problemă de mediu;

Implementarea Planului de finanțare va fi realizată de GAL care are în componență

- 14 Administrații locale, 9 ONG-uri și 17 societăți cu capital privat;
- are o organizație etnică și 2 organizații cu obiective privind protecția mediului și 1 ocol silvic
- are ca reprezentanți legali ai membrilor 16 tineri și 11 femei

Din comitetul de selecție a proiectelor fac parte 15 membrii – 14 reprezentanți ai organizațiilor din teritoriu și un reprezentant cu acoperire națională;

Grupul are o bună reprezentare la nivelul Comitetului de Coordonare al RNDR și Comitetului de monitorizare al PNDR – având reprezentanți membrii în acestor foruri.

Pornind de la direcțiile strategice care alcătuiesc Planul de Dezvoltare Locală a Microregiunii Țara Făgetului

Proiectul depus la mijlocul lunii noiembrie 2010 de către Comuna Dumbrava pentru microregiune are o valoare de 2284800 de euro și își propune finanțarea de proiecte pentru comunitățile sus-amintite în care solicitanții pot fi Administrațiile Publice Locale, sectorul privat și cel civil din microregiune.

Pornind de la direcțiile strategice din Planul de Dezvoltare Locală a Microregiunii Țara Făgetului, finanțările vor fi alocate astfel:

Agricultură și silvicultură.: 1.112.000 euro

Turism rural și agroturism: 325.600 euro

Infrastructură locală și edilitară: 369.600 euro

Diferența de sume alocate se adresează cooperării transfrontaliere și euroregionale.

Nu rămâne decât toate propunerile noastre din cadrul Planului de Dezvoltare Locală depus pentru Microregiunea Țara Făgetului să primească răspuns favorabil și activitățile noastre să se înfăptuiască.

Bujor PĂTRUESCU
coordonator proiect

Subvenții pentru crescătorii de bovine

Guvernul a adoptat o hotărâre de Guvern prin care se aprobă cuantumul plății naționale directe complementare în sectorul zootehnic, pentru specia bovine, în anul 2010. Actul normativ stabilește acordarea unui sprijin

financiar cu o valoare unitară de 410 lei/cap bovină. În total se vor acorda plăți, în valoare de 569.014.000 lei, care se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul aprobat Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru anul

2011. De acest stimulent vor beneficia aproximativ 225.000 de crescători, cu un efectiv de 1,4 milioane de animale.

„Este un stimulent deosebit de important pentru sectorul agricol, a cărui plată poate să înceapă chiar din momentul publicării acestei hotărâri, având în vedere relaționarea cu sistemul bancar, care poate să acorde în avans

acești bani în baza adeverinței de la APIA și a certificării de către Ministerul Agriculturii”, a declarat ministru Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Valeriu Tabără. Ministrul a subliniat că această hotărâre completează actul normativ adoptat de Guvern prin care s-au alocat 610 milioane de lei pentru specia ovină.

O.G.

Raportul prezentat de primarul Alin Nica la Comitetul Regiunilor a fost avizat

Raportul asupra modernizării și capacității administrative a autorităților locale și regionale din Republica Moldova a primit, în 6 octombrie, avizul Comitetului Regiunilor, în cadrul celei de-a 86-a sesiuni plenare a acestui for european. Documentul a fost întocmit de primarul comunei Dudeștii Noi, Alin Nica. Acesta a fost cel de-al doilea subiect la care Alin Nica a fost raportor, primul fiind elaborat în 2008, când tema a fost capacitatea administrativă a țărilor candidate la statutul de membru al Uniunii Europene. Primarul din Dudeștii Noi este raportor privind politica de vecinătate la Comitetul Regiunilor.

Alin Nica și-a ales singur tema „Punerea în aplicare a politicii europene de vecinătate și, în special, a inițiativei privind parteneriatul estic: modernizarea, reformele și capacitatea administrativă a autorităților locale și regionale din Republica Moldova” pentru care, miercuri, 6 octombrie 2010, a primit aviz favorabil de la membrii Comitetului Regiunilor (CoR). Tema a fost decisă încă de anul trecut, iar Nica a primit aviz pentru a deveni raportor în ianuarie 2010. „Am propus acest aviz din proprie inițiativă pentru că am considerat că Moldovei nu i se acordă atenția cuvenită. Trebuie să aducem în atenția instituțiilor europene situația din Republica Moldova de după schimbările democratice de anul trecut, care au fost, întâmplător și nefericit, chiar sângeroase. Rusia nu a renunțat la a stăpâni și a influența această zonă din care face parte și Republica Moldova și va reuși să întoarcă sorții în favoarea lor dacă Uniunea Europeană nu acționează spre direcția susținerii Guvernului”, a declarat raportorul Alin Nica. Raportul său va ajunge pe masa responsabililor de la Comisia Europeană, Consiliul Europei și Parlamentul European. Fiecare din aceste instituții are, o dată pe an, un raport de evoluție a parteneriatului cu țările estice, așa cum avea și România rapoartele de țară când avea statutul de stat candidat la aderare.

Alin Nica se află la al doilea mandat în administrația comunei Dudeștii Noi, iar la Comitetul Regiunilor este președinte al Comisiei pentru Educație, Cultură, Cercetare și Tineret. Comitetul Regiunilor are un rol consultativ pe lângă Consiliul European, Parlamentul European și Comisia Europeană. A 86-a sesiune plenară a CoR a avut loc în perioada 4-6 octombrie 2010, la Bruxelles.

A.S.

Institutul Regiunilor Europei face propuneri pentru reorganizarea administrativă

Tematica regândirii teritoriilor administrative a fost discutată, în 15 noiembrie, de către președintele CJ Timiș, Constantin Ostaficiuc, cu o delegație din Austria, și cu președintele Institutului Regiunilor Europei.

Președintele Consiliului Județean le-a spus austriecilor că la nivelul Parlamentului și la Guvern există discuții pe temă unei eventuale reimpărțiri administrative, dar nu s-a luat nicio decizie și nu s-a fixat niciun număr de regiuni care ar putea apărea după regândirea zonelor.

„Acum avem 41 de județe și opt regiuni de dezvoltare. 41 sunt prea multe, opt sunt prea puține. Anul 2016, cel târziu, trebuie să ne prindă cu o nouă organizare”, a spus Ostaficiuc. Una dintre întrebările puse de austrieci s-a referit și la rolul Instituției Prefectului în viitoarea formulă de organizare. „Opinia mea este că dacă toate deconcentratele vor reveni în subordinea comunităților locale, rolul prefectului nu îl mai văd neapărat la fel că cel de până acum. Subliniez că asta se va întâmpla în cazul unei descentralizări reale și complete. Acum, subordonarea este pe verticală. În Europa democratică, prefectul are atribuții diferite. În Franța, se ocupă cu controlul institu-

țiilor care au în atribuții paza și ordinea, în Suedia 80% din activitate este ocupată de domeniul sănătății. Rolul prefectului trebuie să fie foarte bine fixat, în funcție de gradul de descentralizare”, a spus Ostaficiuc.

Franz Schausberger, președinte al Institutului Regiunilor Europei (IRE) și membru al Comitetului Regiunilor, a precizat că în fostele state comuniste s-a observat că se fac reforme administrative și că acum se intră în al doilea val al acestor schimbări. „România are sisteme paralele, există regiunile de dezvoltare care nu au competențe politice sau administrative, există județele, dar și Instituția Prefectului. În toate țările din estul și sud-estul Europei, structurile sunt prea stufoase, în Croația, în Bulgaria. Este foarte greu să se schimbe ceva, dar se poate întâmpla asta dacă regiunilor li se măresc competențele și cu descentralizare reală și din punct de vedere financiar. 41 de județe sunt categoric prea multe, opt sunt prea puține”, a spus Schausberger. Din punctul de vedere al austriecilor, și numărul comunităților locale este mare, însă media de locuitori pe o unitate administrativă este conform standardelor din Europa. Pe de altă parte însă, nu mai

există niciunde în Europa modernă localități cu 200 de cetățeni. „Aceste entități nu pot fi viabile din punct de vedere economic. S-a dovedit că tot ce este sub 1.000 de locuitori nu este sustenabil din punct de vedere economic”, a spus președintele Institutului Regiunilor Europei.

În privința Instituției Prefectului, Schausberger a spus că „în Europa este o instituție anacronică”. „Dacă vorbim de reforma în administrație și de reducerea costurilor, acesta ar fi un bun punct de pornire. Există multe posibilități prin care conducerile naționale pot interveni, pentru asta nu e necesară o structură administrativă separată. În Austria, landurile au o putere foarte mare. Guvernul Federal are multe părgghii să intervină pentru că la nivel mai mic să se acționeze conform legii. În Austria, cel mai mic land are 300.000 de locuitori, iar cel mai mare - 1,6 milioane locuitori. Tradiția geografică și cea istorică sunt foarte importante în acest proces”, a mai spus oaspetele austriac.

Din punctul de vedere al repartizării banilor, sistemul austriac nu diferă foarte mult de cel românesc. Taxele se strâng la nivel central și se repartizează în landuri, însă aceste structuri au poziții foarte puternice. „Există o regulă pe bază căreia se împart banii. Un criteriu important este numărul de locuitori, dar există și un coeficient de echilibrare. Landurile mai bogate contribuie la bugetul celor care sunt mai puțin bogate. Landurile nu sunt foarte interesate să aibă propriile impozite pentru că sunt costuri mari de administrare și este mai simplu să se colecteze centralizat”, a explicat Schausberger.

Alina Sabou

Timișul este pregătit pentru intrarea în Spațiul Schengen

Traian Igaș, ministrul Administrației și Internelor, a fost prezent, în 12 noiembrie, în Timiș, odată cu vizita șefului Departamentului Schengen din cadrul MAI, a chestorului-șef Marian Tutilescu, șefului Poliției de Frontieră Române, chestorului-șef Ioan Buda, și a secretarului de stat în Ministerul Transporturilor Eusebiu Pistru. Delegația a fost în control la granița cu Serbia, la Moravița, unde ministrul a vrut să vadă cum este organizată activitatea și cum sunt folosite echipamentele cu care a fost dotată poliția în ultimele luni.

La încheierea inspecției, ministrul s-a arătat extrem de mulțumit de felul în care Poliția de Frontieră Timiș s-a pregătit pentru evaluare. „Progresele tehnice obligatorii s-au realizat în baza unui program de măsuri care au inclus fonduri de 196 de milioane de euro pentru modernizarea Poliției de Frontieră. Sunt 31 de obiective ale Poliției de Frontieră care au fost complet modernizate. Termenele de finalizare sunt la sfârșitul acestui an”, a precizat șeful Departamentului Schengen din Ministerul Administrației și Internelor, chestorului-șef Marian Tutilescu.

În Timiș au fost modernizate sediile Poliției de Frontieră din punctele de trecere a frontierei Moravița și Jimbolia, precum și cele ale secțiilor poliției de frontieră Moravița, Cruceeni,

Deta și Jimbolia. Polițiștii de frontieră au fost dotați cu peste 100 de mașini, camere de supraveghere ultramoderne, aparatură specială pentru verificarea documentelor, sisteme de comunicație, iar personalul a urmat cursuri de specialitate. În total, a fost vorba de o investiție de peste 10 milioane de euro.

România ar urma să adere la Spațiul Schengen în 27 martie 2011. În prezent, Spațiul Schengen cuprinde 25 de state membre: Austria, Belgia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, Cehia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Olanda, Ungaria, două țări asociate, Islanda și Norvegia, și, din decembrie 2008, Elveția.

Comisia de evaluare Schengen a decis că Aeroportul „Traian Vuia” Timișoara întrunește toate condițiile necesare pentru a primi trafic internațional din țări Non Schengen. Din comisie au făcut parte reprezentanți ai Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerului Sănătății. Reprezentanții Aeroportului din Timișoara vor trebui să respecte standardele impuse, deoarece, an de an, comisia de evaluare va veni să facă verificări.

„Aeroportul Timișoara a făcut eforturi serioase pentru primirea noului statut. Investițiile sunt consistente. La fel și pregătirea personalului. Suntem sută la sută pregătiți să facem față cerințelor”, a declarat Cornel Sămărtinean, director al aeroportului. În noul terminal non-Schengen s-au investit 3,5 milioane euro. Terminalul are 2000 mp și este dotat la cele mai înalte standarde. Odată deschis traficului și acest terminal, directorul aeroportului estimează că veniturile instituției vor crește cu 30 % după primele șase luni. Conducerea aeroportului și-a propus ca, pe viitor, să atragă la Timișoara și pasageri din Ungaria și Serbia.

Certificarea ca aeroport internațional este o condiție obligatorie pentru a putea opera zboruri regulate în statele non-Schengen. Începând cu martie 2011, atunci când vom adera la spațiul Schengen, România va avea trei tipuri de aeroporturi: internaționale

(trafic Schengen și trafic non-Schengen), cele deschise traficului internațional (cu trafic Schengen și doar ocazional trafic non-Schengen) și cele interne sau domestice (care vor opera doar curse în interiorul spațiului Schengen).

Comisia a evaluat fluxurile de pasageri și de marfă, atât pentru cursele non-Schengen, cât și pentru cele Schengen, zona de tranzit, facilitățile oferite pasagerilor, controlul trecerii frontierei, vamă. În total, au fost peste 50 de condiții obligatorii pe care aeroportul le-a îndeplinit cu succes.

A.S.

